Monitor Sociaal Domein 2018

Jeugdzorg – WMO - Participatie

gemeente Overbetuwe

SAMENVATTING

In 2018 heeft de gemeente Overbetuwe een nieuwe visie op het sociaal domein vastgesteld in 'Overbetuwe Samen'. In deze visie geven we aan hoe we de zorg, ondersteuning en participatie voor en van onze inwoners dichtbij, betaalbaar, bereikbaar en kwalitatief nog beter kunnen organiseren. Met 'Overbetuwe Samen' maken we de gewenste beweging naar voren en geven we onze partners meer verantwoordelijkheid voor de uitvoering in het sociaal domein. En met deze beweging naar voren gaan we de transformatie in het sociaal domein verder invulling geven. Transformatie is urgent, omdat het aantal inwoners dat een beroep doet op maatwerkvoorzieningen WMO en Jeugdzorg stijgt en daarmee ook de zorgkosten stijgen. Met Overbetuwe Samen willen we meer investeren in vroegsignalering in het voorliggende veld en in algemene voorzieningen om inwoners laagdrempelig te ondersteunen. Deze aanpak zal op termijn moeten leiden tot een afname van het aantal maatwerkvoorzieningen en van de zorgkosten.

Monitoren met KPI's

We zijn in 2018 gestart met monitoren op basis van Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's). Met deze KPI's volgen we de resultaten op de beleidsthema's toegang, kwaliteit en betaalbaarheid van de geleverde ondersteuning WMO en Jeugdzorg. In de Monitors zijn resultaten voor de KPI's weergegeven in factsheets en vervolgens toegelicht. Met de KPI's kunnen we de ontwikkeling in het sociaal domein op een beknopte wijze weergeven. Het overzicht van de KPI's voor de toegang en maatwerkvoorzieningen WMO en Jeugdzorg zijn in de bijlage van de Monitor Sociaal Domein 2019 1e kwartaal opgenomen. Ook zal de factsheet voor het domein Participatie een onderdeel worden van de kwartaalmonitor. Over KPI's voor Participatie zullen we u in de 2e helft van 2019 nader informeren.

Het Overbetuwse beleid voor het Sociaal Domein bestaat uit drie thema's: Toegang ('dichtbij' en 'bereikbaar'), Kwaliteit en Betaalbaarheid.

Toegang WMO en Jeugdzorg

De monitor laat zien dat we de ondersteuning voor onze inwoners steeds meer 'dichtbij' organiseren: er ontstaan meer initiatieven, lokale diensten en algemene voorzieningen. Tegelijkertijd ligt de sleutel om zwaardere zorg te voorkomen bij een verdere versterking van 'de voorkant' en zal Overbetuwe Samen hierop investeren.
Onze inwoners weten de Toegang te vinden; we zijn 'bereikbaar'. Dit blijkt uit de stijging van het aantal ondersteuningsvragen bij Sociale Kernteams en bij WMO en Jeugdzorg en uit de cliëntervaringen. Tegelijkertijd geven onze inwoners aan dat de breed georganiseerde Toegang met Sociaal Kernteam niet altijd duidelijk is. Met Overbetuwe Samen gaan we de toegang eenduidig voor onze inwoners organiseren

De Toegang tot maatwerkvoorzieningen laat in 2018 voor Jeugdzorg een stijging van 10% zien voor het totaal aantal cliënten ten opzichte van 2017. Bij WMO is deze stijging voor WMO oude taken 2% en voor WMO nieuwe taken 7%.

Naast de stijging van het aantal cliënten, komt de toename in de Jeugdzorg ook door betere en snellere vroegsignalering en zwaardere en langere zorgtrajecten. De toegang ziet ook meer hulpvragen die meer een maatschappelijke dan psychische achtergrond hebben: (v)echtscheidingsproblematiek, gebruik van social media, prestatiedrang, etc. De oplossingen voor deze hulpvragen hoeven niet in de individuele zorgtrajecten te liggen. Om meer grip op te krijgen op de Toegang en de af- en opschaling van zorg is verdergaande samenwerking tussen huisartsen, zorgaanbieders en de Toegang nodig. In 2018 kwam ongeveer de helft van alle doorverwijzingen van de huisartsen.

De stijging bij de WMO is toe te schrijven aan de vergrijzing in de bevolkingssamenstelling. Daarnaast zien we een stijging in de vervoersvoorzieningen, die samenhangt met de toename in voorzieningen, zoals begeleiding.

Toegang Participatie

Het kandidatenbestand bij Werk & Inkomen is in 2018 afgenomen met 24 dossiers ten opzichte van 2017. De economische groei in 2018 is de belangrijkste oorzaak voor de afname van het aantal uitkeringsdossiers. Een andere oorzaak voor de daling komt door de kandidaat gerichte aanpak, die heeft geleid tot extra uitstroom.
In 2018 is het visiedocument 'Van cliënt naar kandidaat' vastgesteld. Hierin is in aangekondigd dat er in 2019 een uitvoeringsplan wordt opgesteld. Dit uitvoeringsplan is de basis voor het opstellen van KPI's voor de monitoring van het domein Participatie. De KPI's voor het domein Participatie leggen we in 2019 voor aan de raad.

Kwaliteit

Uit de cliëntervaringsonderzoeken blijkt dat onze cliënten van het Sociaal Kernteam, de WMO, de Jeugdzorg en van Werk & Inkomen tevreden zijn over de gemeentelijke dienstverlening en de verleende WMO en jeugdzorg. Een verbeterpunt is de snelheid waarmee WMO-cliënten worden geholpen.

De kwaliteit van zorg wordt ook bepaald en getoetst door de regio Centraal Gelderland. Met de regionale inkoop voor WMO en Jeugdzorg worden kwaliteitseisen gesteld. De regionale inkoop heeft tot veel keuzemogelijkheden voor de inwoner geleid. Een keerzijde van het grote zorgaanbod is dat bekendheid met en controle op de zorgaanbieders lastiger is. In Overbetuwe heeft in 2018 bij 190 zorgaanbieders WMO en Jeugdzorg ingekocht. Met Overbetuwe Samen wordt expliciet een keuze gemaakt om met minder zorgaanbieders samen te werken.

Betaalbaarheid

Het financieel kader voor het sociaal domein is niet toereikend om de lasten te betalen. Het resultaat voor het financieel kader Sociaal Domein 2018 is een negatief saldo tussen de gerealiseerde baten en lasten van € 3,5 mln. Vanaf 2017 zien we een trendmatige ontwikkeling waarbij de lasten hoger zijn dan de baten.

Het negatieve resultaat binnen het financieel kader Sociaal Domein is grotendeels toe te schrijven aan de stijging van de jeugdzorg en de daarmee samenhangende kosten en ontoereikende jeugdzorgbudgetten van het rijk om deze gedecentraliseerde taak te kunnen uitvoeren. De toename van jeugdzorg is terug te zien in bijna alle zorgcategorieën, waarbij de toename voornamelijk zit in de ambulante jeugdhulp op locatie van aanbieder en in de jeugdzorg met verblijf. Andere oorzaken voor de stijgende jeugdzorgkosten zijn de stijging in de administratieve lasten bij zorgaanbieders en gemeente en de 'huisartsenroute' waarbij (veelal hoogopgeleide) inwoners jeugdzorg via de huisarts regelen en onze Toegang hier geen sturing op heeft.

Voor een kleiner deel is het negatieve resultaat toe te schrijven aan een stijging van de WMO zorgkosten door toenemende vraag (vanwege vergrijzing) en de kostentoename in het (doelgroepen) vervoer.

De lasten en baten voor het domein Participatie waren in 2018, ondanks een toenemende instroom van kandidaten met arbeidsbeperking, nog in evenwicht.

Inhoud

SAMENVATTING 2

1. INLEIDING 5

2. BELEIDSTHEMA'S SOCIAAL DOMEIN 6
   2.1 Inleiding beleidsthema's 6
   2.2 Basisgegevens gemeente Overbetuwe 2018 7
   2.3 Dichtbij 9
   2.4 Bereikbaar 10
   2.5 Kwaliteit 11
   2.6 Betaalbaar 12

3. FACTSHEET MONITORING TOEGANG 13
   3.1 Toegang ondersteuningsvragen 14
   3.2 Kwaliteit toegang 17
   3.3 Bevindingen, trends en ontwikkelrichtingen 18

4. FACTSHEET MONITORING DOMEIN JEUGDZORG 19
   4.1 Toegang maatwerk Jeugdzorg 20
   4.2 Kwaliteit Jeugdzorg 22
   4.3 Betaalbaarheid jeugdzorg 24
   4.4 Bevindingen, trends en ontwikkelrichtingen 26

5. FACTSHEET MONITORING DOMEIN WMO (OUD EN NIEUW) 29
   5.1 Toegang maatwerk WMO oude taken 30
   5.2 Toegang maatwerk WMO nieuwe taken 31
   5.3 Kwaliteit WMO 32
   5.4 Betaalbaarheid WMO 33
   5.5 Bevindingen, trends en ontwikkelrichtingen 35

6. FACTSHEET MONITORING DOMEIN PARTICIPATIE 36
   6.1 Toegang en kandidatenbestand 37
   6.2 Kwaliteit Participatie 40
   6.3 Betaalbaarheid Participatie 42
   6.4 Bevindingen, trends en ontwikkelrichting 43

Bijlage 1 Doelstellingen Thema Dichtbij 45
Bijlage 2 Doelstellingen Thema Bereikbaar 52
Bijlage 3 Doelstellingen Thema Kwaliteit 55
Bijlage 4 Doelstellingen Thema Betaalbaar 57

1. INLEIDING

2018 was het jaar waarin Overbetuwe haar vizier voor het sociaal domein heeft bijgesteld onder de noemer 'Overbetuwe Samen'. Het college heeft twee visies aan de raad voorgelegd: 'De visie op de organisatie van het sociaal domein' en specifiek voor het participatiedomein 'Van cliënt naar kandidaat: samen sterk voor een samenleving die werkt'. Deze visies geven richting aan een aantal veranderingen binnen het sociaal domein voor de komende jaren. Deze verandering in het sociaal domein gaat ook een impact hebben op de wijze van monitoren in komende jaren.

Leeswijzer

De voorliggende Monitor Sociaal Domein 2018 bestaat uit twee delen.

- **Het eerste deel** (hoofdstuk 2) geeft een algemeen overkoepelend beeld van de situatie in het sociaal domein op basis van de beleidsthema's uit het beleidsplan: 'Dichtbij', 'Bereikbaar', 'Kwaliteit' en 'Betaalbaar'. De focus ligt hierbij op de samenredzaamheid van de inwoners, de bereikbaarheid van zorg en ondersteuning en de (algemene) voorzieningen en middelen van de gemeente vóórdat een maatwerk voorziening wordt ingezet. In de **bijlagen** geven we per thema een toelichting en verdieping op basis van de onderliggende beleidsdoelen.

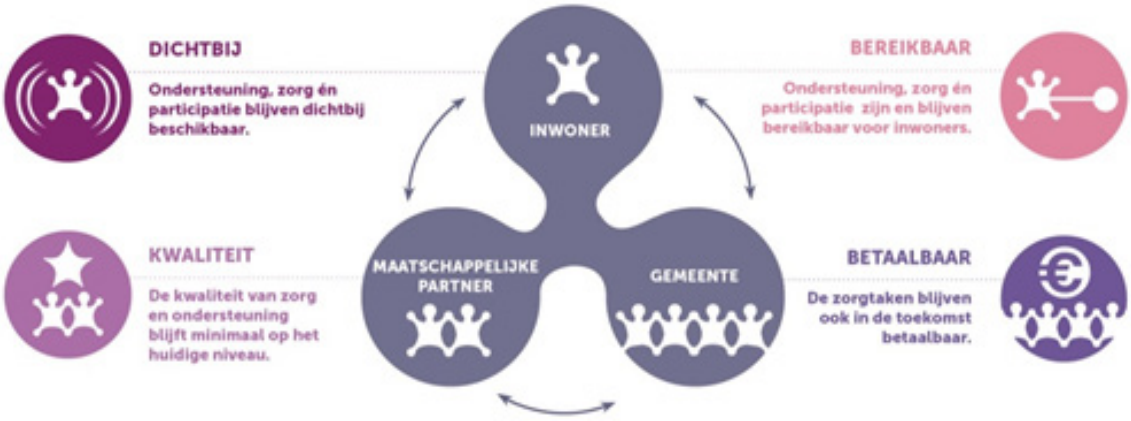

- **Het tweede deel** (hoofdstuk 3 tot en met 6) gaat in op de Toegang en de inzet van maatwerkvoorzieningen voor de drie domeinen. Deze hoofdstukken zijn aangepast aan de nieuwe wijze van monitoren. Op basis van kritische prestatie indicatoren (KPI's) hebben we factsheets op gesteld. Per domein geven we in een factsheet informatie over de 'Toegang', 'Kwaliteit', en 'Betaalbaar'. De cijfers uit de factsheets lichten we toe met bevindingen, trends en ontwikkelrichtingen.

2. BELEIDSTHEMA'S SOCIAAL DOMEIN

2.1 Inleiding beleidsthema's

De focus in dit hoofdstuk ligt op de samenredzaamheid van de inwoners, de bereikbaarheid van zorg en ondersteuning en de (algemene) voorzieningen en middelen van de gemeente voordat een maatwerk voorziening wordt ingezet. In de hoofdstukken 3 tot en met 6 gaan we in op de (toegang tot) maatwerkvoorzieningen

In 2017 is het beleidsplan 'Sociaal Domein 2017 – 2019' voor het sociaal domein door de raad vastgesteld. Dit beleidsplan bouwt verder op de overkoepelende doelstellingen uit het voorgaande Beleidsplan Sociaal Domein 2015 - 2017. Deze overkoepelende doelstellingen zijn in het nieuwe beleidsplan verwerkt in vier thema's: dichtbij, bereikbaar, kwaliteit en betaalbaar. De resultaten voor deze vier thema's zijn in de paragrafen 2.3 tot en met 2.6 kort samengevat. In paragraaf 2.2 geven we de basisgegevens van de gemeente Overbetuwe weer.

In de bijlage 1 tot en met 4 hebben we de vier thema's nader toegelicht aan de hand van de doelstellingen met bijbehorende indicatoren.

2.2 Basisgegevens gemeente Overbetuwe 2018

De gemeente Overbetuwe had in 2018 47.555 inwoners (meetdatum 31-12-2018). De gemeente kenmerkt zich als landelijke gemeente met een relatief jonge bevolkingssamenstelling. Dit blijkt uit de onderstaande twee grafieken (bron: Waar staat je gemeente). De eerste grafiek laat zien dat er in Overbetuwe relatief meer jongeren onder de 18 jaar en minder ouderen zijn in vergelijking met andere gemeenten van dezelfde omvang.

Leeftijdsopbouw in Overbetuwe en vergelijkbare gemeenten (2018)

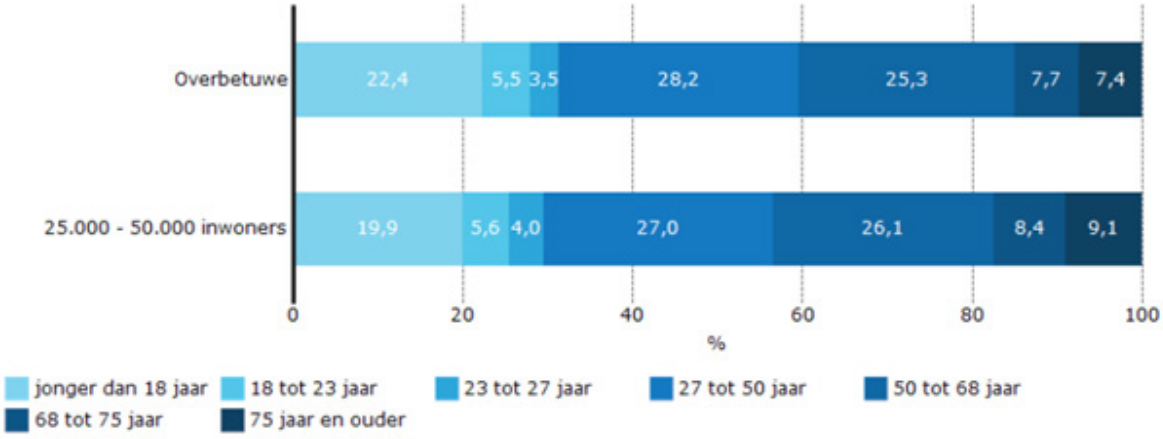

In de tweede grafiek zien we dit beeld van een jonge, groene gemeente terug: in Overbetuwe zijn meer samenwonende huishoudens met kinderen en eenoudergezinnen (gemiddeld 19.361 huishoudens), dan in vergelijkbare gemeenten (gemiddeld 15.287 huishoudens). De bevolkingssamenstelling van Overbetuwe heeft een effect op de vraag naar jeugdzorg (hoger) en de vraag naar maatschappelijke ondersteuning (lager) dan andere gemeenten.

Samenstelling huishoudens in Overbetuwe en vergelijkbare gemeenten (2018)

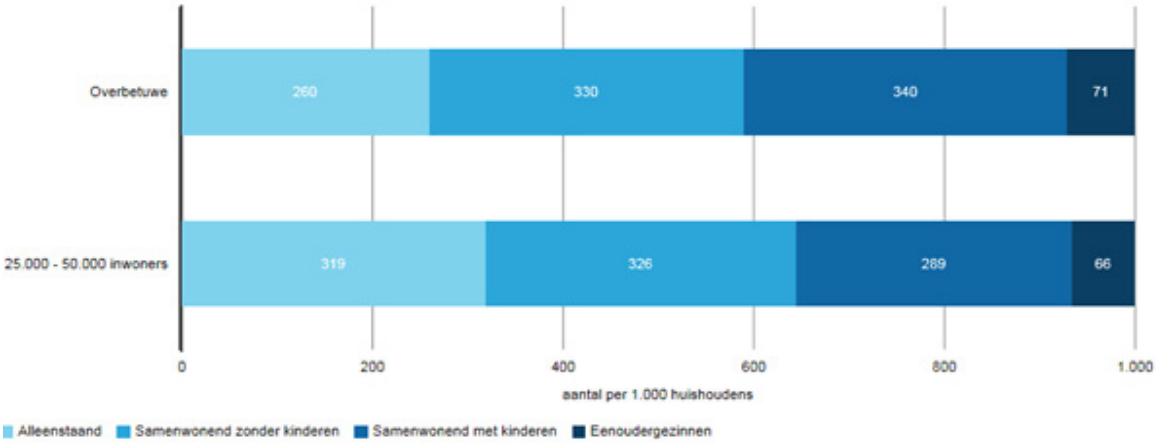

Een ander kenmerk van Overbetuwe is dat de groep huishoudens die ondersteuning ontvangt met een maatwerkvoorziening kleiner is dan in vergelijkbare gemeenten. Een conclusie is dat inwoners uit Overbetuwe minder gebruik maken van maatwerkvoorzieningen in het sociaal domein in vergelijking met andere gemeenten.

Percentage huishouders zonder en met individuele voorzieningen Jeugdwet, WMO en/of Participatiewet in Overbetuwe en vergelijkbare gemeenten (2018)

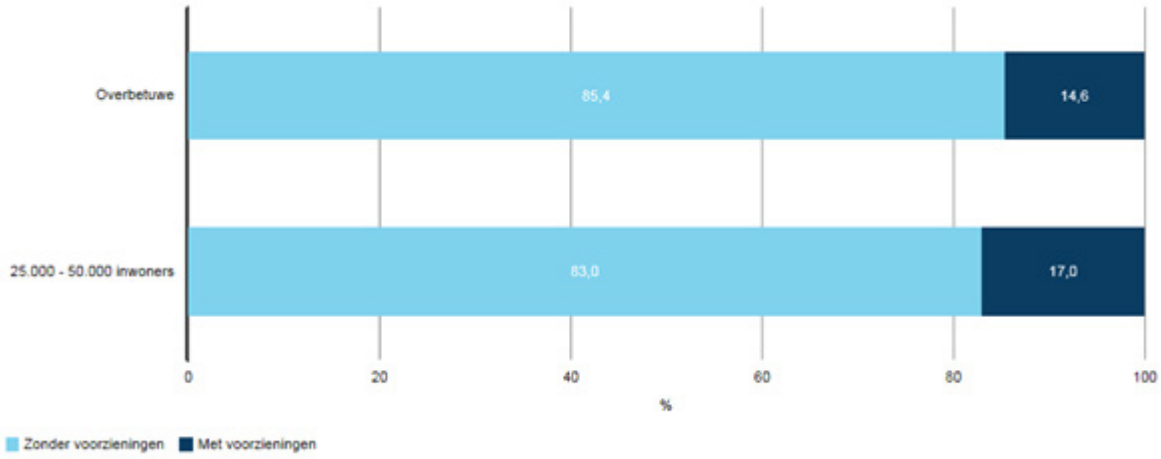

Dat Overbetuwe een gemeente is met een relatief jonge bevolking, is ook terug te lezen in de onderstaande grafiek. Inwoners maken meer gebruik van jeugdzorgvoorzieningen en minder van WMO-voorzieningen dan in andere gemeenten van vergelijkbare omvang.

Aantal voorzieningen per huishouden vergeleken per domein voor Overbetuwe en vergelijkbare gemeenten (2018)

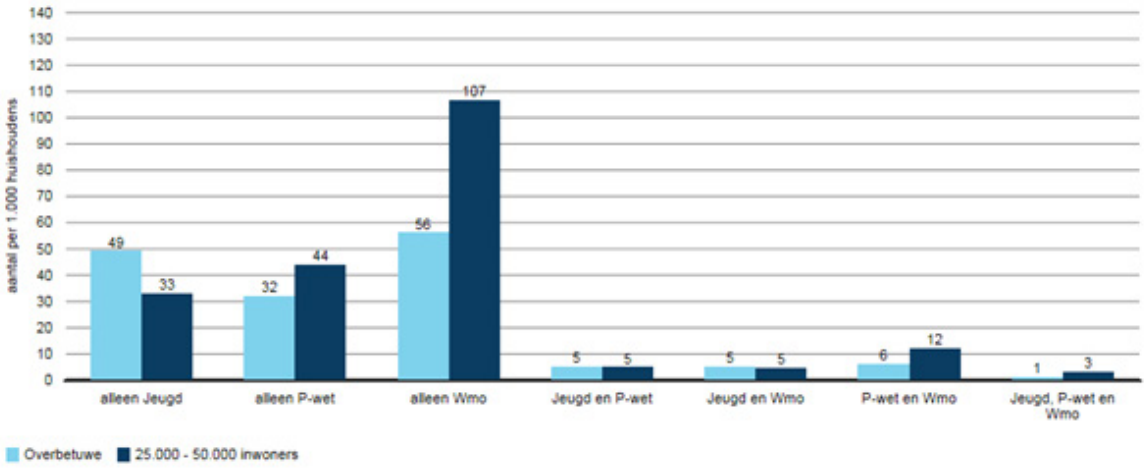

2.3 Dichtbij

‘Thema dichtbij’
Inwoners van de gemeente Overbetuwe maken voor ondersteuning veel gebruik van het eigen netwerk (waaronder mantelzorger en/of vrijwilliger). Uit het meest recente cliëntervaringsonderzoek (2017) onder WMO hulpvragers geldt dit voor 68%. Hulp uit eigen netwerk, zoals mantelzorg, is de zorg en ondersteuning die het meest ‘dichtbij’ beschikbaar is. Om deze ondersteuning nu en in de toekomst dichtbij te (be)houden, blijft de gemeente inzetten op het uitbreiden van de ondersteuning van mantelzorgers, door het bieden van de mogelijkheden respijtzorg en vrij toegankelijke algemene voorzieningen. Algemene voorzieningen zijn ‘dichtbij’ de inwoners georganiseerd en voor inwoners vrij toegankelijk.

In 2018 bestaan de algemene voorzieningen onder andere uit:
- Knooppunt Mantelzorg Overbetuwe en Vrijwilligerssteunpunt
- Sociale Kernteams
- Partners in de basisstructuur (algemene en basisvoorzieningen): Forte Welzijn, MEE, Santé, RIBW, Lindenhout en VGGM
- Nieuwe (algemene) voorzieningen en initiatieven, onder andere: Forte Thuis, Voorschoolse Zorg Coördinator, (V)echtscheidingen, Opgeteld beter (schuldpreventie), digitale vindplaatsen (onsoverbetuwe.nl, overbetuwevoorelkaar.nl), fysieke ontmoetingsplaatsen in Driel, Zetten, Elst Slijk Ewijk, weggeefwinkels in Zetten en Driel.

Het aantal algemene voorzieningen en lokale initiatieven neemt toe evenals het gebruik ervan. Het uitbreiden van algemene voorzieningen en preventie draagt bij aan een betere toegankelijkheid van zorg- en ondersteuning en is een belangrijke sleutel om tot transformatie in de zorg te komen. Door de ondersteuning dichtbij en vrij toegankelijk aan te bieden willen we onze inwoners eerder hulp bieden en daarmee inzet van zwaardere zorg (maatwerkvoorzieningen) voorkomen.

In lijn met onze beleidsdoelstellingen zien we dat algemene voorzieningen voor de jeugd-, volwassenen en ouderenzorg geleidelijk uitbreiden door nieuwe initiatieven. De urgentie voor verdere uitbreiding blijft voor de komende jaren aanwezig, vanwege de hoge vraag naar jeugdzorg en de toenemende vergrijzing. Voor Participatie zullen nieuwe initiatieven op het raakvlak werk, (arbeidsmatige) dagbesteding en vrijwilligerswerk meer invulling moeten krijgen, omdat deze nog achterblijven bij de WMO en Jeugdzorg.

In bijlage 1 geven we een onderbouwing op basis van de doelststellingen.

2.4 Bereikbaar

'Thema Bereikbaar'

Zorg en ondersteuning zijn en blijven bereikbaar voor inwoners. Als indicator gebruiken we de cliëntervaringen. Uit de cliëntervaringen blijkt dat zorg en ondersteuning voor onze inwoners toegankelijk zijn. Het percentage hulpvragers dat weet waar ze terecht kan is 70% voor jeugdzorg en 77% voor WMO. Dit is vergelijkbaar met de referentiegemeenten (73% jeugdzorg en 77% WMO). De cliënten Werk & Inkomen geven de informatievoorziening over financiële ondersteuning op de gemeentewebsite een 6,7 (de referentiegemeenten scoorden 6,8).

Daarnaast draagt de gemeente bij aan het verbeteren van de bereikbaarheid door zorg, ondersteuning en participatie financieel mogelijk te maken. Om de financiële zelfredzaamheid te verbeteren en daarmee zorg en ondersteuning bereikbaar te houden zet de gemeente voor de lage inkomens haar minimabeleid in. Daarnaast zijn er nog specifieke regelingen, zoals de voucherregeling voor huishoudelijke hulp, de collectieve zorgverzekering, de Gelrepas, stichting Leergeld en het Persoonlijk minimabudget. Ook zet de gemeente meer in op schuldhulpverlening om daarmee zorg, ondersteuning en participatie ook voor kwetsbare groepen toegankelijk te houden.

In bijlage 2 geven we een onderbouwing op basis van de doelststellingen.

2.5 Kwaliteit

‘Thema kwaliteit’
De gemeente wil de kwaliteit minimaal op het huidige niveau houden en streeft naar verbetering. Om de kwaliteit van zorg en ondersteuning te verbeteren zetten we in op:

- Kwaliteitsmonitoring op basis van cliëntervaringen
- Stimulering van innovatie en transformatie
- Kwaliteitsverbetering via lokale en regionale inkoop(voorwaarden) en toezicht

De kwaliteitsmonitoring op basis van cliëntervaringen en bezwaarschriften brengen we per domein in beeld in de hoofstukken 3 tot met 6. Als indicator gebruiken we de cliëntervaringsonderzoeken. Uit de cliëntervaringen blijkt dat de inwoners tevreden zijn over de gemeentelijke dienstverlening en de verleende zorg en ondersteuning. De snelheid waarmee WMO-cliënten worden geholpen is wel een verbeterpunt.

Om de kwaliteit van zorg en ondersteuning te verbeteren heeft de gemeente in 2018 een start gemaakt met Overbetuwe Samen. Binnen deze beweging gaan onze partners invulling geven aan innovatie in zorg en ondersteuning.

Een ander instrument om de kwaliteit van zorg te verbeteren is door aan de voorkant inkoopvoorwaarden en kwaliteitseisen te stellen bij de zorginkoop en deze vervolgens te controleren met contractmanagement en toezichthouders. Voor de regionaal ingekochte zorg werken we in de kwaliteitszorg regionaal samen binnen de module inkoop van de MGR Centraal Gelderland.

In bijlage 3 geven we een onderbouwing op basis van de doelststellingen.

2.6 Betaalbaar

'Thema betaalbaar'
Voor de uitvoering van de gedecentraliseerde taken in het sociaal domein is een financieel kader opgesteld. De basis voor dit financieel kader wordt gevormd door de integratie-uitkeringen die we van het rijk ontvangen. De uitnutting van het financieel kader rapporteren we ook in onze P&C-cyclus.

Het resultaat voor het financieel kader Sociaal Domein 2018 is een negatief saldo tussen de gerealiseerde baten en lasten van ca. € 3,5 mln. Nadat de realisatie voor het sociaal domen in 2015 en 2016 binnen het financieel kader bleef, zien we een trendmatige ontwikkeling in 2017 en 2018 waarbij de lasten hoger zijn dan de baten. Daarmee staat de betaalbaarheid van de gemeentelijke (zorg)taken van het sociaal domein onder druk en zullen er taakstellende maatregelen moeten komen. De doelstellingen binnen dit thema blijven onverminderd van kracht om de betaalbaarheid te realiseren.

Het negatieve resultaat binnen het financieel kader Sociaal Domein is grotendeels toe te schrijven aan de stijging van de jeugdzorg(kosten) en ontoereikende jeugdzorgbudgetten van het rijk om deze gedecentraliseerde taak te kunnen uitvoeren. Voor een kleiner deel is het negatieve resultaat toe te schrijven aan een stijging van de WMO zorgkosten door toenemende vraag (vanwege vergrijzing) en de kostentoename in het (doelgroepen)vervoer.

Vanaf 2019 zijn de rijksintegratie-uitkeringen grotendeels opgenomen in het gemeentefonds. Hiermee kunnen we de uitgaven in het sociaal domein niet meer relateren aan de specifieke doeluitkeringen. De gemeente Overbetuwe stapt voor 2019 en verder over op het systeem van realistisch begroten op basis van gerealiseerde lasten in het sociaal domein in 2018.

In bijlage 4 geven we een onderbouwing op basis van de doelststellingen.

3. FACTSHEET MONITORING TOEGANG

Onder toegang verstaan we de wijze waarop onze inwoners hulp en ondersteuning vanuit de jeugdzorg of WMO kunnen ontvangen.

Toegang in Overbetuwe 2018*

Toegang hulpvragen

Hulpvragen aan de toegang	2018
Aantal hulpvragen team Uitvoering Sociaal Domein	2.870
Aantal hulpvragen Sociaal Kernteam	1.129
Totaal	3.999

Hulp vragen Interventieteam	2017	2018
Aantal zorgelijke en zorgmeldingen Interventieteam	138	152
- Waarvan zorgmeldingen Veilig Thuis	84	97
- Waarvan zorgelijke meldingen	54	55

Verwijzers jeugdzorg

Toegang jeugdzorg via wettelijke verwijzers	
Gecertificeerde Instelling (jeugdbeschermming)	7%
Gemeente	32%
Huisarts	46%
Jeugdarts	2%
Medisch specialist	3%
Onbekend	5%
Rechter, Raad voor de Kinderbesch. of Officier van Justitie	5%
Totaal	100%

Kwaliteit

Cliëntervaring	
Toegang SKT (2018)	7,4
Toegang jeugdzorg (2017)	"Ik kan de hulp krijgen die ik nodig heb / die mijn kind nodig heeft." Altijd of vaak: 82%
Toegang WMO (2017)	"In het contact met de gemeente: Bent u tevreden over de gekozen oplossing?" (Heel) tevreden: 85%

*) De cijfers voor de toegang op basis van de KPI's worden in 2e helft van 2019 verder ingevuld.

3.1 Toegang ondersteuningsvragen

In Overbetuwe is de toegang voor inwoners met een ondersteuningsvraag breed georganiseerd. Een inwoner met een ondersteuningsvraag kan zich direct wenden tot een algemene voorziening, of hij of zij kan zich melden bij het gemeentelijk loket, het Sociaal Kernteam, of een partner in de zorgketen. Al deze bij de toegang betrokken partijen, kunnen de inwoner bij eenvoudige vragen direct helpen of verwijzen naar een algemene voorziening. Als deze ondersteuningsmogelijkheden niet toereikend zijn kan de inwoner een indicatie krijgen tot een maatwerkvoorziening.

Om meer zicht te krijgen op de zorgconsumptie, brengen we de ondersteuningsvragen in de toegang in beeld:

- *Sociale kernteams (algemene voorziening, ondersteuning hulpvragen)*
- *Consulenten team Uitvoering Sociaal Domein (maatwerkvoorzieningen jeugd en WMO)*
- *Wettelijke verwijzers jeugdzorg*
- *Interventieteam (acute zorgmeldingen en bemoeizorg)*
- *Klantmanagers Werk & Inkomen (participatie en bijstandsvragen)*

Toegang via Sociale Kernteams

De Sociale Kernteams zijn een onderdeel van de toegang. Het doel van de kernteams is om inwoners te ondersteunen bij eenvoudige informele hulpvragen op het gebied van welzijn en zorg. Samen met de inwoner zoeken zij naar een oplossing. De sociale kernteams bestaan deels uit beroepskrachten en deels uit vrijwilligers en worden aangestuurd vanuit de gemeente. De sociale kernteams geven geen indicaties voor zorgondersteuning, wel kunnen ze inwoners doorverwijzen naar de consulenten WMO en Jeugdzorg die samen met de inwoners ondersteuningsplannen opstellen en de toegang naar maatwerkvoorzieningen organiseren.

Aantal ondersteuningsvragen per Sociaal Kernteam 2015 – 2018

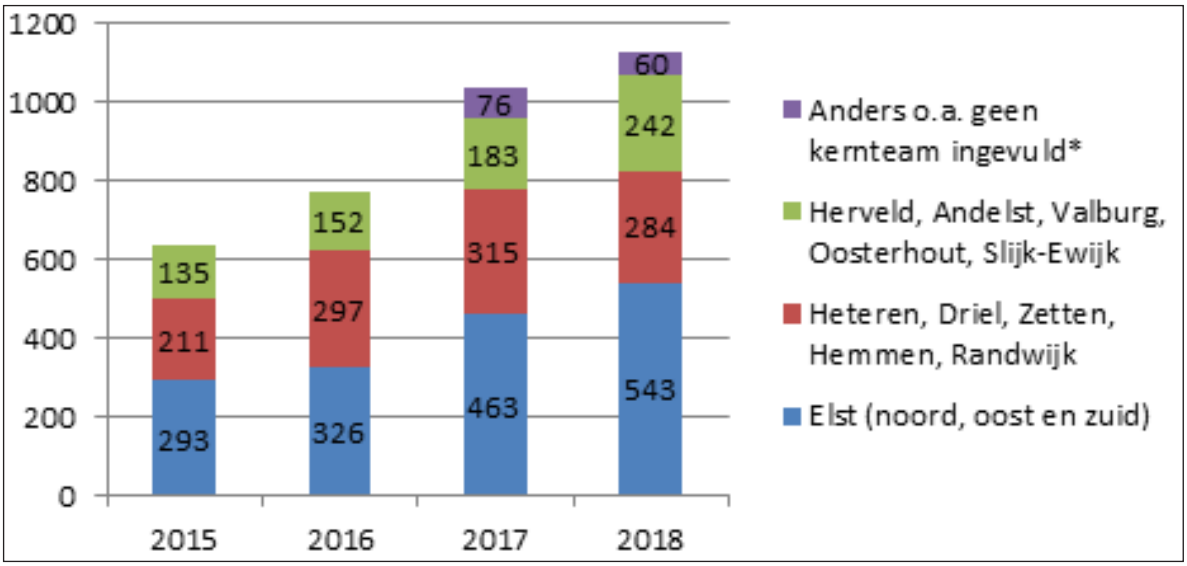

*) In 2015 en 2016 is dit niet apart gemonitord.

Het aantal ondersteuningsvragen die inwoners bij de kernteams hebben neergelegd is in 2018 gestegen met 16%: van 961 in 2017 naar 1.129 in 2018. De stijging in het aantal ondersteuningsvragen aan de kernteams in de afgelopen jaren laat zien dat de kernteams steeds beter worden gevonden en dat ze voorzien in een behoefte van onze inwoners voor laagdrempelige ondersteuning.

In circa 80% van de ondersteuningsvragen zijn de sociale kernteams er in geslaagd om samen met de inwoner tot een oplossing te komen. Deze oplossing ligt binnen het eigen netwerk of door het inzetten van een algemene voorziening. Bij 12% van de ondersteuningsvragen is doorverwezen naar het loket voor WMO en Jeugdzorg voor toegang tot maatwerkvoorzieningen. Het overige deel van de vragen was nog in behandeling of betreft vragen die niet sociaal domein gerelateerd zijn.

Toegang via consulenten Uitvoering Sociaal Domein

Bij het team Uitvoering Sociaal Domein komen ondersteuningsvragen van inwoners binnen. Deze worden direct opgelost, doorverwezen naar algemene voorzieningen of ter beoordeling voorgelegd aan WMO- of jeugdconsulenten. In een (keukentafel)gesprek wordt bekeken of de inwoner in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening. Hieronder hebben we de aantallen ondersteuningsvragen in beeld gebracht. De maatwerkvoorzieningen WMO en Jeugdzorg brengen we in hoofdstuk 5 en 6 in beeld.

Hulpvragen aan de toegang	2018
Aantal hulpvragen team Uitvoering Sociaal Domein	2.870
Aantal hulpvragen Sociaal Kernteam	1.129
Totaal	**3.999**

De hulpvragen aan het team Uitvoering Sociaal Domein (WMO en Jeugd) zijn op dit moment nog niet goed met elkaar te vergelijken. In het systeem worden ook klantcontacten gemeten. Dit is van belang om de werkdruk in beeld te krijgen, maar het geeft geen goede indicatie van het totaal aantal hulpvragen.

Toegang door wettelijke verwijzers Jeugdzorg

In de Jeugdwet is vastgelegd welke partijen toegang mogen geven naar een maatwerkvoorziening in het kader van de jeugdzorg. Een deel van de toegang naar maatwerkvoorzieningen jeugdzorg gaat via de jeugdconsulenten, te weten 32%. Het overige deel komt via andere wettelijke verwijzers. In de onderstaande tabel is procentueel weergegeven voor welk deel de toewijzers in 2018 toegang hebben verleend tot jeugdzorg.

Toegang jeugdzorg via wettelijke verwijzers	
Gecertificeerde Instelling (jeugdbescherming)	7%
Gemeente	32%
Huisarts	46%
Jeugdarts	2%
Medisch specialist	3%
Onbekend	5%
Rechter, Raad voor de Kinderbescherming of Officier van Justitie	5%
Totaal	**100%**

Toegang via Interventieteam

Het Interventieteam is binnen het Team Uitvoering Sociaal Domein heeft zich gespecialiseerd in ondersteuning bij:

- complexe (gezins)problematiek onder andere bij vermoeden van huiselijk geweld, kindermishandeling (zorgmeldingen van Veilig Thuis)
- het bereiken van (volwassen) zorgmijders, en personen met verward gedrag (zorgelijke meldingen van derden)

Het Interventieteam ondersteunt vanuit het principe ‘één gezin, één plan en één regisseur’. Bij een verhoogd veiligheidsrisico of als er sprake is van complexe (gezins)problematiek, dan werkt de interventieteammedewerker met een partner van het Lokaal Expertiseteam Jeugd of Volwassenen Overbetuwe (LEJO/LEVO), zodat bij op- of afschalen de casusregisseur direct betrokken is.

Het Interventieteam werkt structureel samen met Veilig Thuis en de politie, maar ook met andere partijen, zoals scholen, huisartsen, voorliggende en algemene voorzieningen en specialistische zorginstanties om met af-, maar ook een doeltreffende opschaling van zorg te komen tot passende ondersteuning.

Aantal zorgelijke en zorgmeldingen volwassenen en minderjarigen bij het interventieteam 2016 - 2018

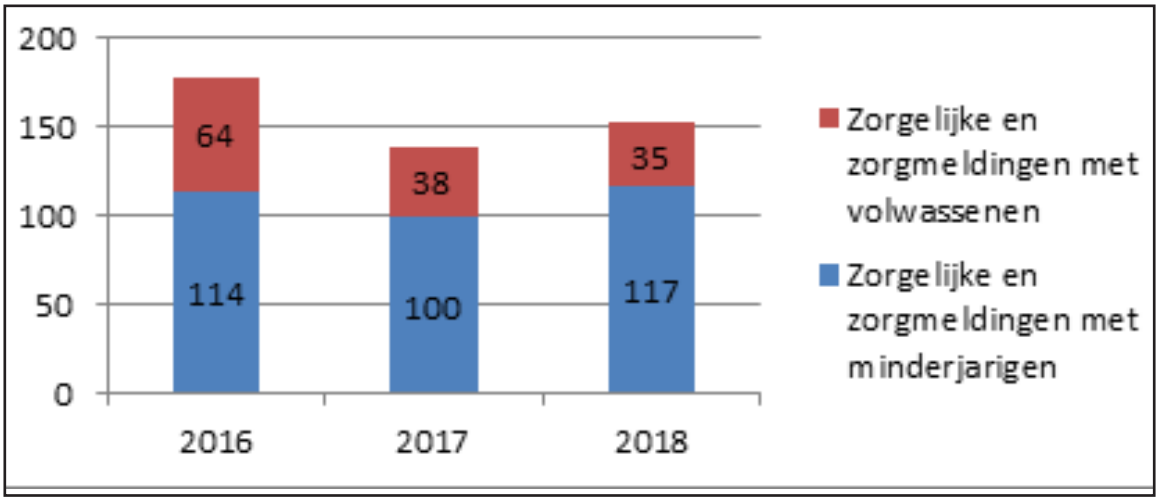

Aantal zorgmeldingen vanuit Veilig Thuis en aantal zorgelijke meldingen 2016 -2018

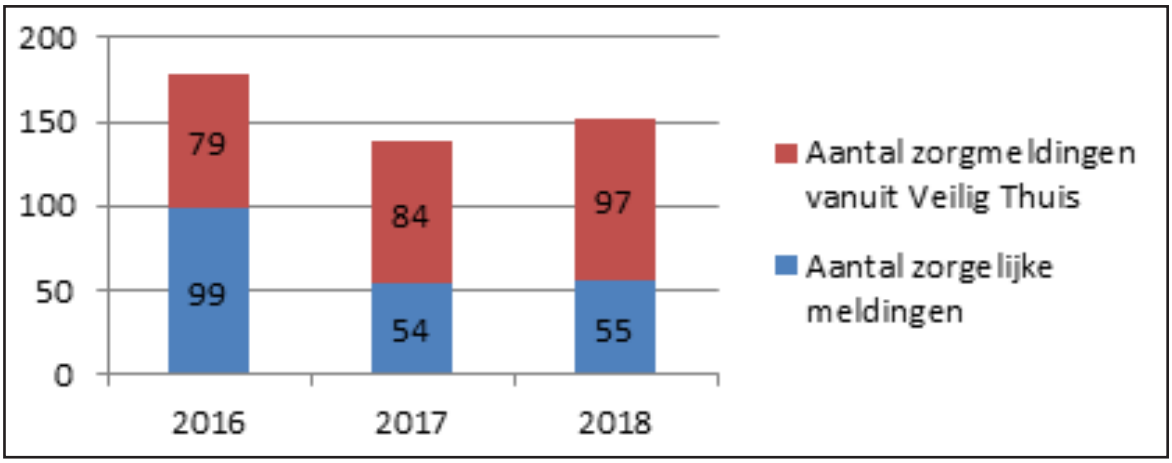

Uit de bovenstaande grafieken blijkt dat het aantal zorgelijke en zorgmeldingen zowel bij het interventieteam als vanuit Veilig Thuis is toegenomen. Deze stijging komt deels door de betere signalering door schoolmaatschappelijk werk, (huis)artsen en politie. Daarnaast geeft het interventieteam aan dat de complexiteit van de casuïstiek toeneemt.

3.2 Kwaliteit toegang

De kwaliteit van de toegang meten we aan de hand van de cliëntervaringsonderzoeken. In de onderstaande tabellen zijn de ervaringscijfers van onze cliënten weergegeven voor onze toegang tot zorg en ondersteuning.

Toegang Sociale Kernteams

Cliëntervaring Sociale Kernteams	2018
Als u het contact met het Kernteam een rapportcijfer mag geven tussen de 1 en 10, welk cijfer geeft u het dan?	7,4 (gemiddeld)

Bron: Ervaring met sociale kernteams (BMC)

Toegang WMO maatwerkvoorzieningen

Cliëntervaring WMO Vraag aan cliënten WMO	2016 Overbetuwe	2017 Referentie gemeenten	2017 Overbetuwe
Als u het contact met het Kernteam een rapportcijfer mag geven tussen de 1 en 10, welk cijfer geeft u het dan?	81%	82%	79%
Ik werd snel geholpen. (% (helemaal) mee eens)	52%	74&	58%

Bron: Cliëntervaringsonderzoek (BMC)

Toegang Jeugdzorg maatwerkvoorzieningen

Vragen aan cliënten jeugdhulp	2016 Overbetuwe	2017 referentie gemeenten	2017 Overbetuwe
Ik ben snel geholpen (% vaak – altijd)	70%	66%	69%
Ik word goed geholpen bij mijn vragen en problemen (% vaak – altijd)	80%	83%	87%

Bron: Cliëntervaringsonderzoek (BMC)

In het derde kwartaal van 2019 zullen we de resultaten van de cliëntervaringsonderzoeken over 2018 presenteren.

3.3 Bevindingen, trends en ontwikkelrichtingen

Bevindingen en trends

Gemeente Overbetuwe heeft de toegang tot zorg breed georganiseerd. Uit het stijgende aantal ondersteuningsvragen bij alle onderdelen van de toegang, zien we dat de zorgroute steeds beter wordt gevonden. Toch wordt de brede toegang met sociale kernteams, WMO- en Jeugdconsulenten en Interventieteam niet altijd als duidelijk ervaren door onze inwoners.

Ontwikkelrichting

Met ‘Overbetuwe Samen’ zet de gemeente in op een meer integrale toegang tot zorg. Het doel is om vanuit de inwoner een ingang te bieden voor zijn of haar ondersteuningsvraag. Dat betekent dat de verschillende onderdelen van de ingang verdergaand moeten gaan samenwerken.

Het Sociaal Kernteam is in het laatste kwartaal van 2018 gestart met het voorbereiden van enkele cases die vervolgens door de consulenten werden afgerond met het toekennen van een maatwerk-voorziening. Dit is een eerste stap in vedergaande samenwerking tussen de sociale kernteams en de consulenten van het team Uitvoering Sociaal Domein. Deze samenwerking zal in 2019 verder worden uitgebouwd met als doel om tot een beter ondersteuning voor onze inwoners te komen. De meer eenduidige toegang van in ‘Overbetuwe Samen’ zal ook in de monitoring terug gaan komen.

4. FACTSHEET MONITORING DOMEIN JEUGDZORG

Dit hoofdstuk gaat over de indicatoren toegang, kwaliteit en betaalbaarheid van de jeugdzorg.

Jeugdzorg in Overbetuwe 2018

Toegankelijkheid

Aantal maatwerkvoorzieningen

	Overbetuwe	Nederland
Totaal 2018*	5.152	
Totaal 2017	4.068	

Aantal clienten

	Overbetuwe	Nederland
Totaal 2018*	1.853	
Totaal 2017	1.668	

Jongeren t/m 18 jaar met Jeugdzorg

Overbetuwe: 12,4%
Nederland: 10,4%

Man-vrouw verhouding

42% 58%

Clienten met zorg in natura

2018	97%	
2017	96%	

Clienten met PGB

2018	3%	
2017	4%	

Zorggebruik naar CBS Categorie (aantal unieke cliënten)

	2017	2018	Verschil
Met verblijf: gesloten plaatsing	58	50	-8
Met verblijf: residentieel	91	108	17
Met verblijf: gezinsgericht	31	28	-3
Met verblijf: pleegzorg	58	62	4
Zonder verblijf: daghulp locatie aanbieder	108	139	31
Zonder verblijf: ambulante hulp locatie aanbieder	1463	1673	210
Zonder verblijf: hulp in netwerk jeugdige	29	93	64
Jeugdhulp restcategorie	172		-172
Jeugdbescherming en -reclassering	187	174	-13
Totaal*	2197	2327	130

Aantal clienten naar leeftijd

0 t/m 5 jr.	162
6 t/m 10 jr	593
11 t/m 14	513
15 t/m 17	380
18+ jr.	205
totaal*	**1853**

5 Aanbieders met de meeste cliënten

Praktijk Kind & Meer	552
Karakter	204
Raadthuys Psychologen	115
Marant	99
Lindenhout	97
Overig	1579
Totaal*	**2646**

*) De totalen worden weergegeven in aantal unieke clienten per categorie. Doordat cliënten in meerdere categorieën kunnen voorkomen, ontstaan er verschillen in de totalen.

Kwaliteit

Cliëntervaring (2017)

Ik word goed geholpen met bij mijn vragen en problemen.

Vaak of altijd: 80%

Trajecten beëindigd volgens plan

2018: 82%
2017: 85%

Bezwaarschriften

2018: 1
2017: 2

Beroep

2018: 0
2017: 0

Betaalbaarheid (in €)

Begroting primair		Begroting na herverdeling		Betaald		Resultaat	
2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
9.014.000	9.014.000	11.800.000	12.847.000	15.371.000	12.847.000	-3.571.000 (nadelig)	-3.833.000 (nadelig)

waarvan:
2.929.000 (structureel)
651.000 (incidenteel)

Gemiddelde kosten per dient		Gemiddelde kosten per inwoner	
2018	2017	2018	2017
€ 8.295	€ 7.702	€ 323	€ 271

Overbetuwe

4.1 Toegang maatwerk Jeugdzorg

Hieronder zijn het totaal aantal maatwerkvoorzieningen en cliënten voor 2018 in beeld gebracht. Voor 2018 zijn zowel het aantal maatwerkvoorzieningen (ruim 25%) als het aantal cliënten (ruim 10%) zijn toegenomen ten opzichte van 2017. Dit betekent dat het aantal jeugdige cliënten stijgt en dat per jeugdige cliënt gemiddeld meer zorgproducten worden beschikt. De inzet van meer maatwerkvoorzieningen kan zowel een gevolg zijn van afschaling als van opschaling van zorg.

Aantal maatwerkvoorzieningen		
	Totaal 2018	**5.152**
	Totaal 2017	4.068
Aantal cliënten		
	Totaal 2018	**1.853**
	Totaal 2017	1.668

De onderstaande tabel geeft de verdeling van de jeugdzorg in zorgcategorieën weer. De zorgcategorieën zijn weergegeven van zware intensieve jeugdhulp met verblijf naar lichte vormen van jeugdhulp zonder verblijf. Met de transformatie in de jeugdzorg willen we een afname van zware zorg in verblijf naar meer lichte zorg. Het totaal aantal cliënten uit de bovenstaande tabel wijkt af van het totaal aantal cliënten in de onderstaande tabel, omdat het aantal unieke cliënten per zorgcategorie is geteld. Een cliënt kan meerdere zorgproducten krijgen die in verschillende zorgcategorieën vallen, waardoor dit totaal hoger uitvalt.

Zorggebruik naar CBS Categorie (aantal unieke cliënten)	2017	**2018**	Verschil
Met verblijf: gesloten plaatsing	58	50	-8
Met verblijf: residentieel	91	108	17
Met verblijf: gezinsgericht	31	28	-3
Met verblijf: pleegzorg	58	62	4
Zonder verblijf: daghulp locatie aanbieder	108	139	31
Zonder verblijf: ambulante hulp locatie aanbieder	1463	1673	210
Zonder verblijf: hulp in netwerk jeugdige	29	93	64
Jeugdhulp restcategorie	172		-172
Jeugdbescherming en -reclassering	187	174	-13
Totaal	**2.197**	**2.327**	**130**

Het aantal cliënten jeugdzorg met verblijf is in 2018 licht is gestegen ten opzichte van 2017, terwijl de jeugdzorg zonder verblijf sterk is toegenomen. Deze stijging komt voornamelijk door de ambulante jeugdhulp op locatie van de zorgaanbieder (zonder verblijf). Het gaat hierbij om begeleiding, jeugd- en opvoedhulp, basis en specialistische geestelijke gezondheidszorg en dyslexie.

In heel Nederland is een toename van jeugdzorg te zien. Voor de zorgcategorie jeugdhulp zonder verblijf heeft Overbetuwe meer jeugdige cliënten dan gemiddeld in Nederland. Voor de andere zorgcategorieën haalt Overbetuwe eenzelfde percentage als het gemiddelde in Nederland.

Jongeren met jeugdzorg naar soort

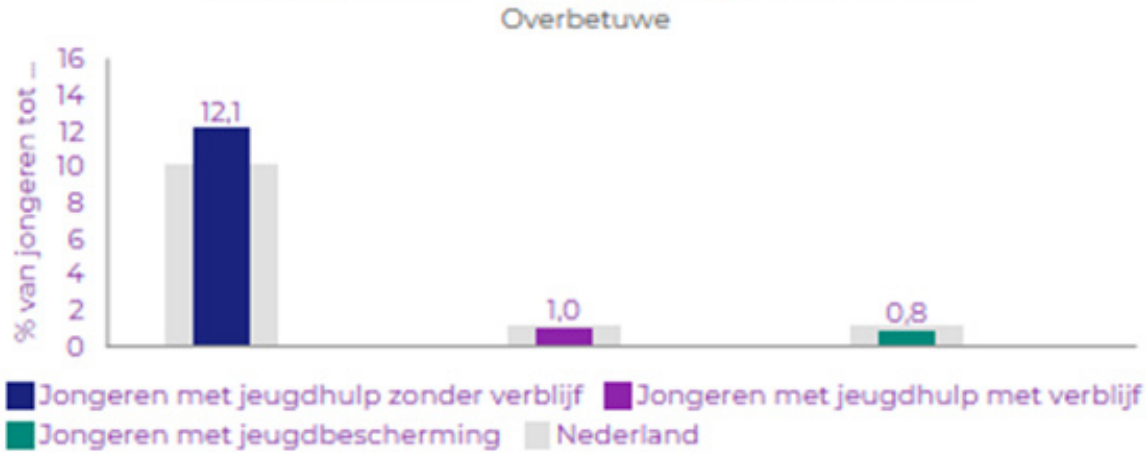

Bron: Waarstaatjegemeente.nl

Een deel van de hoge jeugdzorg is te verklaren doordat Overbetuwe een ‘groene’ gemeente is met relatief meer jongeren dan gemiddeld in Nederland.

Jeugd in Overbetuwe (Bevolking leeftijd tot 19 jaar in %)

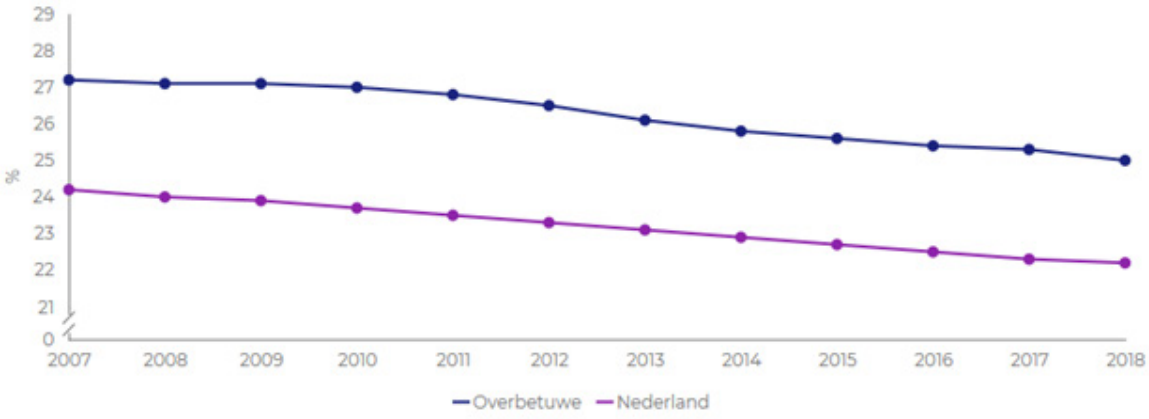

Bron: Waarstaatjegemeente.nl

Daarnaast geeft de onderstaande tabel weer dat een hoger percentage van de jongeren uit Overbetuwe jeugdhulp krijgt in vergelijking met het landelijke gemiddelde.

	Overbetuwe 2018	Nederland 2018
Jongeren met jeugdhulp (% van jongeren tot 18 jaar)	12,4%	10,4%

Bron: Waarstaatjegemeente.nl

In 2019 voeren we nadere analyses uit om op het niveau van zorgproducten binnen de zorgcategorieën en zorgaanbieder meer inzicht te verkrijgen.

Overbetuwe werkt met veel jeugdzorgaanbieders. De vijf zorgaanbieders met de meeste jeugdige cliënten zijn hieronder weergegeven. De grootste aanbieders zitten in de zorgcategorie jeugdhulp zonder verblijf op locatie van de aanbieder.

5 Aanbieders met de meeste cliënten	
Praktijk Kind & Meer	552
Karakter	204
Raadthuys Psychologen	115
Marant	99
Lindenhout	97
Overig	1579
Totaal	**2646**

In het onderstaande overzicht is voor de jeugdzorg de man-vrouw verhouding, de verhouding ZIN-PGB en de leeftijdsopbouw weergegeven. De grootste groep jeugdigen valt in de leeftijd 6 tot en met 14 jaar. En meer jongens dan meisjes maken in Overbetuwe gebruik van jeugdzorg. Als laatste laat het overzicht ook zien dat het aandeel PGB's ten opzichte van ZIN klein is en in 2018 kleiner is geworden.

Man-vrouw verhouding

42% 58%

Cliënten met zorg in natura	
2018	**97%**
2017	96%

Cliënten met PGB	
2018	**3%**
2017	4%

Aantal cliënten naar leeftijd	
0 t/m 5 jr.	162
6 t/m 10 jr.	593
11 t/m 14 jr.	513
15 t/m 17 jr.	380
18+ jr.	205
totaal	**1853**

4.2 Kwaliteit Jeugdzorg

De kwaliteit van de uitvoering van de WMO-taken beoordelen we aan de hand van doelmatigheid, cliëntervaringsonderzoeken, bezwaarschriften en calamiteiten.

Doelmatigheid

De doelmatigheid van de ondersteuning monitoren we aan de hand van het aantal jeugdzorgtrajecten dat volgens behandelplan is afgerond. Het resterende percentage geeft een indicatie van de uitval. Dit zijn de voortijdig afgesloten zorgtrajecten, door weder- of eenzijdige instemming of door externe omstandigheden. Gemiddeld in Nederland wordt 80% van de trajecten beëindigd volgens plan (bron: waarstaatjegemeente.nl).

Trajecten beëindigd volgens plan in Overbetuwe

2018: 82%

2017: 85%

Aantal bezwaarschriften en calamiteiten op jaarbasis

Een andere indicator voor kwaliteit is het aantal ingediende en gegronde bezwaarschriften. Bezwaarschriften worden ingediend op basis van een besluit van de gemeente en klachten worden ingediend op basis van handelingen of uitlatingen van ambtenaren.

Bezwaarschriften

2018: 1

2017: 2

Beroep

2018: 0

2017: 0

Door de decentralisatie in het sociaal domein hebben we een veelvoud aan klanten erbij gekregen, maar opmerkelijk is dat de toename niet heeft geleid tot een toename van bezwaarschriften.

Inwoners zijn tevreden over verleende zorg

In de onderstaande tabel zijn de kernindicatoren voor de cliëntervaringen Jeugdhulp weergegeven, evenals de scores van referentiegemeenten, op basis van het meest recente ervaringsonderzoek uit 2018.

Monitoring cliëntervaringen Jeugdhulp

Cliëntervaring jeugdzorg 2018 Vragen aan cliënten jeugdhulp	2016 Overbetuwe	2017 Referentie gemeenten	2017 Overbetuwe
Ik kan de hulp krijgen die ik nodig heb/ die mijn kind nodig heeft. (% vaak – altijd)	75%	74%	82%
Zelfredzaamheid Door de hulp kan ik beter mijn problemen oplossen (% veel beter – beetje beter)	74%	75&	70%

De rapportage van de ervaringen van jeugdzorgcliënten die in 2017 ondersteuning hebben gehad laat over de hele breedte een positief beeld zien.

Calamiteiten

Een calamiteit is een gebeurtenis die betrekking heeft op de kwaliteit van een voorziening in het sociale domein en die tot een ernstig schadelijk gevolg voor of de dood van een cliënt heeft geleid. Na een calamiteit treedt het calamiteitenprotocol in werking: voor Jeugdzorg-gerelateerde zaken moet de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) worden geïnformeerd. Het IGJ start vervolgens een onafhankelijk onderzoek naar de oorzaak van de calamiteit. Bij WMO-gerelateerde calamiteiten is deze taak gemandateerd aan de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM).

In 2018 heeft zich geen calamiteit voorgedaan bij de zorgaanbieders. Wel is er vanuit de landelijke media aandacht geweest voor loverboy-problematiek in relatie tot cliënten van de OG Heldring. In overleg met de gemeente Overbetuwe (openbare orde en veiligheid en zorgkwaliteit), IGJ (zorgkwaliteit) en de Regionale Inkoop MGR Centraal Gelderland (kwaliteit zorginkoop) heeft de OG Heldring een onafhankelijk onderzoek gestart naar mogelijke ongewenste contacten tussen externen en cliënten. Het onderzoek heeft uitgewezen dat er geen sprake is geweest van ernstige onveiligheid of structurele tekortkomingen in de hulp aan jeugdigen binnen deze instelling.

4.3 Betaalbaarheid jeugdzorg

Begroting primair	Begroting na herverdeling	Betaald	Resultaat
2018	2018	2018	2018
9.014.000	11.800.000	15.371.000	-3.571.000 (nadelig)
			waarvan:
			2.929.000 (structureel)
			651.000 (incidenteel)
2017		*2017*	*2017*
9.014.000		12.847.000	-3.833.000 (nadelig)

Gemiddelde kosten per client	Gemiddelde kosten per inwoner
2018	2018
€ 8.295	€ 323
2017	*2017*
€ 7.702	*€ 271*

Het verschil tussen de geactualiseerde begroting en realisatie van de ingekochte jeugdzorg laat over 2018 een nadeel zien van afgerond € 3,5 mln. De belangrijkste oorzaken voor het negatieve resultaat is de kostenstijging door de toegenomen vraag naar jeugdzorg aan de ene kant en ontoereikende jeugdzorgbudget vanuit het rijk aan de andere kant.

De onderstaande tabel geeft het verschillen tussen de rijksintegratie-uitkering jeugdzorg en de realisatie jeugdzorg over de afgelopen vier jaren weer. Deze grafiek laat zien dat de integratie-uitkering is gestegen, maar dat de uitgaven aan jeugdzorg veel sterker zijn gestegen en hoger liggen dan integratie-uitkering.

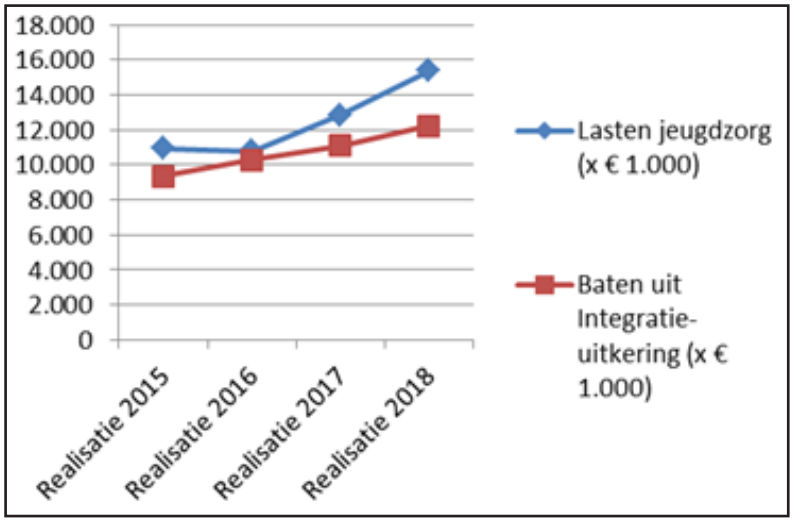

Naast de ingekochte jeugdzorg moeten we ook uitvoeringskosten, algemene voorzieningen en transformatie-inzet met de integratie-uitkering bekostigen. Dit leidt tot de conclusie dat de jeugdzorgbaten structureel ontoereikend zijn voor de dekking van de totale kosten voor jeugdzorg en onderschrijft de urgentie om te transformeren in de jeugdzorg. Aan deze opgave werken we lokaal met de inzet van Overbetuwe Samen.

Structurele en incidentele jeugdzorgkosten

In totaal bedragen de gerealiseerde jeugdzorgkosten voor 2018 € 15.371.000, hiervan is €14.720.000 structureel van aard. De incidentele kosten in 2018 zijn ontstaan door de afwikkeling van facturen van voormalige DBC's en door gewijzigde interpretaties van het woonplaatsbeginsel over de periode 2015 tot en met 2017 en bedragen € 651.000.

Inhoudelijke toelichting lasten en baten jeugdzorg

De begroting voor jeugdzorg is opgesteld binnen het financieel kader voor het sociaal domein. Dit kader wordt bepaald door de integratie-uitkeringen sociaal domein die we van het rijk ontvangen. Op basis van de realisatie in 2017 was de verwachting dat de begroting voor jeugdzorg niet toereikend zou zijn. Dit kwam tot uitdrukking in de tussenrapportages van de P&C cyclus, waarbij we als eerste de budgetten binnen het financieel kader sociaal domein hebben herverdeeld (bijstelling TR2) en we gaandeweg het jaar de toename van jeugdzorg met de bijbehorende stijging van zorgkosten hebben verwerkt (TR3 en TR4).

De 'structurele meerkosten' boven de begroting (na herverdeling budgetten) voor jeugdzorg bedragen € 2.920.000. Dit zijn kosten die we niet kunnen dekken binnen het financieel kader sociaal domein (integratie-uitkeringen sociaal domein). Daarnaast zijn er incidentele meerkosten die € 651.000 bedragen (zorgkosten van voormalige DBC-zorg die nog uit de periode 2015 – 2017 komt).

4.4 Bevindingen, trends en ontwikkelrichtingen

Bevindingen en trends

De jeugdzorgcijfers over de afgelopen 2 jaren laten de volgende ontwikkelingen zien:

- Het aantal zorgvragers jeugdzorg blijft stijgen: een stijging van circa 10% in 2018 ten opzichte van 2017. De zorgvraag uitgedrukt in maatvoorzieningen is in 2018 nog sterker gestegen: 25% ten opzichte van 2017. De conclusie is dat er meer jeugdigen zorg vragen en die gemiddeld meer maatwerkvoorzieningen hebben. Meer maatwerkvoorzieningen kan zowel duiden op zwaardere problematiek (opschaling door andere zwaardere hulp), als op verbetering (afschaling van zorg door inzet lichtere zorgproducten).
- De jeugdzorgkosten zijn in 2018 met bijna 20% gestegen ten opzichte van 2017. Hieruit blijkt dat de kosten sterker stijgen dan het aantal jeugdige zorgvragers. De conclusie is dat er langer en/of zwaardere zorg wordt ingezet.

Jeugdzorg in categorieën

- De toename van jeugdzorg is terug te zien in bijna alle zorgcategorieën, waarbij de toename voornamelijk zit in de ambulante jeugdhulp op locatie van aanbieder en in de jeugdzorg met verblijf. Binnen de ambulante jeugdhulp zien we een stijging van jeugd- en opvoedhulp. Op basis van onze visie is dit gewenst (en zou nog veel meer moeten) als dit leidt tot meer passende zorg en minder inzet van specialistische jeugdzorg.
- Bij terreingebonden verblijf en jeugdbescherming & jeugdreclassering blijft het aantal jeugdigen stabiel. Het aantal gezinsgerichte trajecten neemt toe.

Toegang naar maatwerkvoorzieningen

- Een bepalende factor in de stijging van zorg is de toeleiding naar jeugdzorg. Doorverwijzingen komen vooral van huisartsen (48%). Hier zit een aangrijpingspunt om tot beter passende doorverwijzing te komen en meer in te zetten op verwijzers zoals de jeugdarts die meer kennis en kunde heeft van het voorliggend veld in Overbetuwe.
- Onze toegang en de jeugdzorgaanbieders onderschrijven dat de behoefte aan specialistische zorg toeneemt en dat de zorgvraag complexer wordt, waardoor de ondersteuningstrajecten langer worden. Dit blijkt onder andere uit de toegenomen vraag naar intensieve gezinshulp.
- Daarnaast is de gestegen vraag naar jeugdzorg het gevolg van ons eigen beleid om eerder problemen bij jongeren te signaleren. Het jeugdzorgnetwerk in Overbetuwe is steeds beter in staat om jongeren op te vangen of door te sturen. Met als gevolg dat de lokale toegang ook meer problemen signaleert. Tegelijkertijd komen er ook problemen naar voren die te laat zijn gesignaleerd, of te lang zijn blijven hangen bij vindplaatsen, zoals school. Hier is verdere verbetering binnen het jeugdzorgnetwerk nodig om tijdig op te schalen en/of sterkere casusregie om teveel zorg inzet te voorkomen.
- Zorgaanbieders geven aan dat de relatie met de lokale toegang verbetert. Bij ‘zware casuïstiek’ kan de snelheid van handelen en de samenwerking verbeterd worden door onder andere advies van experts eerder in te roepen. In Overbetuwe vangt het interventieteam veel op en verloopt dit beter. Toch kan af en toe advies van een expert behulpzaam zijn.
- De stijging van de zorgvraag wordt ook veroorzaakt doordat de transformatie in zorgketen nog niet optimaal functioneert. Het gaat hierbij om snelle op- en afschaling van jeugdzorg. Als voorbeeld moeten jongeren uit verblijfsinstellingen kunnen uitstromen naar minder intensieve woonzorgplekken of jongeren met een maatwerkvoorziening die over kunnen gaan naar een alge-

mene voorziening. Op regionaal niveau hebben we samen met zorgaanbieders het doel gesteld om tot 50% daling te komen. In 2018 is het aantal cliënten gelijk gebleven en is de stijging van de afgelopen jaren omgebogen.
- (V)echtscheidingen blijven ook nog steeds een sterk bepalende aanleiding voor inzet van jeugdzorg. De vraag naar specifieke ondersteuning en bemiddeling bij echtscheiding nemen toe. Beleid is daarom het voorkomen van problemen bij jeugdigen als gevolg van de scheiding. Preventie en vroegtijdige lichte begeleiding van jeugdigen helpen daarbij. Ook worden ouders begeleid om betere afspraken te maken over de opvoeding van hun kinderen.
- De wachtlijsten bij zorgaanbieders nemen af, maar het blijft een aandachtspunt voor het komende jaren.
- Het beeld van de jeugdzorg in Overbetuwe komt overeen met de regionale en landelijke trends.

Oorzaken van financiële problemen in de jeugdzorg bij gemeenten (onder andere uit: Raad van Openbaar Bestuur)
- Bezuiniging door het rijk. De decentralisatie jeugdzorg ging gepaard met bezuiniging van 15% op het jeugdzorgbudget. Voor de decentralisaties waren er ook al wachtlijsten.
- Toegenomen hulpvraag. Na de decentralisatie is de hulpvraag naar jeugdzorg gestegen. Een van de oorzaken is dat gemeenten de toeleiding beter heeft ingericht
- en de vroegsignalering beter organiseert. Dit kan op termijn voordeliger zijn, maar leidt in eerste instantie tot kosten toename.
- Mogelijke ‘fuikwerking’ in de jeugdzorg. Een lichte vorm van jeugdzorg kan binnen de jeugdzorg uitgroeien tot zware zorg.
- ‘Huisartsenroute’. Ouders (vooral hoogopgeleide) weten de weg naar de huisarts te vinden om snel toegang te krijgen tot jeugdzorg die door de gemeente betaald wordt, maar voor de gemeente moeilijk te beheersen is.
- Verhoging van de administratieve lasten zowel bij zorgaanbieders als bij gemeenten.

Regionale ontwikkeling (inkoop, toezicht en transformatie)
- In de regio is de doelstelling op genomen om 50% minder jeugdigen in het ‘terreingebonden verblijf’. In 2018 is het aantal jeugdigen in terrein gebonden voorzieningen regionaal stabiel gebleven. Om tot verdere daling te komen is de inzet
- Oom strenger te selecteren bij de toegang, lichtere vormen van verblijf in te zetten en intensieve thuishulp als alternatief aan te bieden. Via de inkoop verminderen we het aantal voorzieningen en maken we met die voorzieningen afspraken over gezamenlijke beperking van de verblijfsfunctie: minder kinderen maar ook korter verblijf, indien mogelijk.
- Het versterken van de lokale toegang onder andere door ondersteuning vanuit de regio en het faciliteren van onderlinge uitwisseling van effectieve werkwijzen.
- Preventie en passende hulp bij problemen die veroorzaakt worden bij scheiding van ouders, onder ander door verbetering van de samenwerking van betrokkenen en het bekender maken van aanwezig aanbod.
- Het verminderen van de inzet van ambulante specialistische jeugdhulp door normalisering, preventie en het beter benutten van algemene voorzieningen.

We constateren dat er regionaal weinig grip is op de doorontwikkeling en de monitoring hiervan.

Ontwikkelrichting

Met de start van Overbetuwe Samen verwachten een beweging naar voren te maken om de uitdagingen in het sociaal domein aan te gaan:

- Meer inzet aan ‘de voorkant’ via preventie en vroegsignalering in het voorliggend veld, verdergaande samenwerking in het jeugdzorgnetwerk en verdere uitbreiding van algemene voorzieningen, blijven de belangrijkste middelen om de vraag naar (zwaardere) jeugdzorg te verminderen en de kosten te laten dalen.

5. FACTSHEET MONITORING DOMEIN WMO (OUD EN NIEUW)

WMO in Overbetuwe 2018

Toegankelijkheid

Aantal maatwerkvoorzieningen

Totaal* WMO oud	
2018	5.192
2017	5.106

Totaal* WMO nieuw	
2018	1.049
2017	1.163

Verhouding ZIN-PGB	ZIN	PGB
WMO oud	94%	6%
WMO nieuw	80%	20%

Aantal cliënten

Totaal* WMO oud	2017	2018
huisje bij huishouden	627	701
rolstoelen	390	390
wonen	685	701
vervoer	1.069	1.127

Totaal* WMO nieuw	2017	2018
Begeleiding	318	352
Dagbesteding	189	176
Kortdurend verblijf	1	1
Dagbest. Activ. Werk	4	8
Persoonlijke verzorging	1	2
Vervoerdiensten	134	126

5 Aanbieders met de meeste cliënten

Hulp bij huishouden (WMO oud)

STMS	280
Buurtzien sten	132
Thuiszorg Groot Geline	79
Attent Wonen Welzijn en Zorg	56
Stichting Samen Zorgen	51
Overig	77
Totaal*	675

WMO nieuw	
RIBW Arnhem & Veluwe Vallei	71
AVAN - vervoer	68
De Driestroom	45
Attent Wonen Welzijn en Zorg	42
Siza	42
Overig	261
Totaal*	530

Man-vrouw verhouding

WMO oud	
65%	35%

WMO nieuw	
47%	53%

Aantal cliënten naar leeftijd

WMO	oud	nieuw
0 t/m 17 jr.	49	0
18 t/m 39 jr	99	157
40 t/m 59 jr.	233	135
60 t/m 79 jr.	678	108
80+ jr.	815	95

Cliënten met zorg in natura

WMO oud	94%
nieuw	80%

Cliënten met PGB

WMO oud	6%
nieuw	20%

*) De totalen worden weergegeven in aantal unieke cliënten per categorie. Doordat cliënten in meerdere categorieën kunnen voorkomen, ontstaan er verschillen in de totalen.

Kwaliteit

Cliëntervaring (2017)

"Ik vind de kwaliteit van de ondersteuning die ik krijg goed."

(Helemaal) mee eens: 81%

Trajecten beëindigd volgens plan

2018: 83%

2017: 87%

Bezwaarschriften

2018: 7

2017: 8

Beroep

2018: 0

2017: 0

Betaalbaarheid

Begroting 2018	Primair	Actueel	Betaald	Resultaat
WMO oud	3.105.000	3.857.000	3.671.000	186.000 (voordelig)
WMO nieuw	2.561.000	2.162.000	2.341.000	-179.000 (nadelig)
Eigen Bijdrage	583.000	490.000	513.000	23.000 (voordelig)

2017	Betaald 2017
WMO oud	3.372.000
WMO nieuw	2.309.000
Eigen bijdrage	524.000

Gemiddelde kosten per dient

WMO oud	€1.958
WMO nieuw	€4.720

Gemiddelde kosten per inwoner

WMO oud	€ 77
WMO nieuw	€ 49

Overbetuwe

Dit hoofdstuk behandelt de indicatoren toegang, kwaliteit en betaalbaarheid van de WMO. Binnen de uitvoering van de WMO maken we onderscheid in de WMO-oude taken en de WMO-nieuwe taken. De oude taken bestaan onder andere uit hulp bij huishouden, rolstoelen en woonvoorzieningen. De nieuwe taken zijn onder andere individuele begeleiding aan volwassenen, dagopvang en dagbesteding en kortdurend verblijf (logeeropvang).

5.1 Toegang maatwerk WMO oude taken

Onder WMO oude taken vallen de taken waar de gemeente voor 2015 ook al verantwoordelijk voor was: hulp bij huishouden, hulpmiddelen, rolstoelen, vervoersvoorzieningen, en woonvoorzieningen. Uit het onderstaande overzicht blijkt dat de geleverde zorg in 2018 binnen de WMO-oud ten opzichte van 2017 licht is gestegen voor aantallen cliënten (2%) en voor aantallen maatwerkvoorzieningen (2%) in 2018 ten opzichte van 2017. De totale cliëntaantallen uit de onderstaande tabel kunnen afwijken van de totalen per zorgcategorie, omdat een cliënt in meerdere zorgcategorieën kan voorkomen.

Aantal maatwerkvoorzieningen		**Aantal cliënten**	*2017*	**2018**
Totaal WMO oud		**Totaal WMO oud**	*1.831*	**1.875**
2018	**5.192**	*hulp bij huishouden*	*627*	701
2017	*5.106*	*rolstoelen*	*390*	390
		wonen	*685*	701
		vervoer	*1.069*	1.127

Voor het aantal cliënten Hulp bij huishouden zien we in 2018 voor het eerst een toename. Deze stijging komt overeen met de bevolkingsprognose voor het aantal ouderen en kenmerkt ‘het begin’ van de grijze golf voor Overbetuwe. Deze ontwikkeling zullen we in 2019 monitoren. Vervoer laat ook een sterke stijging zien: onder vervoer vallen scootmobielen en andere vervoersmiddelen (met uitzondering van rolstoelen), alsook de het vervoer naar en van de WMO voorziening.

Hulp bij huishouden wordt door verschillende zorgaanbieders geleverd. In de onderstaande tabel zijn de 5 grootste aanbieders weergegeven.

5 Aanbieders met de meeste cliënten Hulp bij huishouden (WMO oud)	
STMG	*280*
Buurtdiensten	*132*
Thuiszorg Groot Gelre	*79*
Attent Wonen Welzijn en Zorg	*56*
Stichting Samen Zorgen	*51*
Overig	*77*
Totaal	**675**

5.2 Toegang maatwerk WMO nieuwe taken

De nieuwe WMO taken zijn vanaf 2015 onder de verantwoordelijkheid van de gemeente gekomen. Het gaat hierbij om: individuele begeleiding, dagbesteding (arbeidsmatig of anderszins), dagopvang (ouderen).

Aantal maatwerkvoorzieningen			Aantal cliënten	2017	2018
WMO nieuw (totaal)			**WMO nieuw (totaal)**	*465*	**496**
	2018	**1.049**	*Begeleiding*	*318*	352
	2017	*1.136*	*Dagbesteding*	*189*	176
			Kortdurend verblijf	*1*	1
			Dagbesteding activer. werk	*4*	8
			Persoonlijke verzorging	*1*	2
			Vervoerdiensten	*134*	126

De bovenstaande tabel laat zien dat het aantal maatwerkvoorzieningen in 2018 is gedaald ten opzichte van 2017 met 10%, terwijl het aantal cliënten in deze periode is toegenomen met 7%. De conclusie is dat er minder maatwerkvoorzieningen per WMO cliënt zijn afgegeven.

De vijf zorgaanbieders van WMO-nieuwe taken met de meeste cliënten zijn in de onderstaande tabel weergegeven:

WMO nieuw	
RIBW Arnhem & Veluwe Vallei	*71*
AVAN - vervoer	*68*
De Driestroom	*46*
Attent Wonen Welzijn en Zorg	*42*
Siza	*42*
Overig	*261*
Totaal	**530**

Gegevens WMO oude en nieuwe taken

In het onderstaande overzicht is voor de WMO-zorg oude en nieuwe taken de man-vrouw verhouding en de leeftijdsopbouw weergegeven. De cliëntgroepen voor WMO oude taken zit vooral in de leeftijdscategorieën van inwoners die met pensioen zijn. Voor de WMO-nieuw zien we vooral cliënten uit de beroepsbevolking terug in de leeftijdscategorieën.

Man-vrouw verhouding			Aantal cliënten naar leeftijd		
WMO oud			*WMO*	*oud*	*nieuw*
65%		*35%*	*0 t/m 17 jr.*	*49*	*0*
			18 t/m 39 jr	*99*	*157*
nieuw			*40 t/m 59 jr.*	*233*	*135*
47%		*53%*	*60 t/m 79 jr.*	*678*	*108*
			80+ jr.	*816*	*96*

De onderstaande tabel geeft de verhouding ZIN en PGB weer.

Cliënten met zorg in natura	
WMO oud	**94%**
nieuw	**80%**
Cliënten met PGB	
WMO oud	**6%**
nieuw	**20%**

5.3 Kwaliteit WMO

De kwaliteit van de uitvoering van de WMO-taken beoordelen we aan de hand van doelmatigheid, cliëntervaringsonderzoeken, aantal bezwaarschriften en calamiteiten.

Doelmatigheid

De doelmatigheid van de ondersteuning monitoren we aan de hand van het aantal WMO-zorgtrajecten dat volgens behandelplan is afgerond. Het resterende percentage geeft een indicatie van de uitval. Dit zijn de voortijdig afgesloten zorgtrajecten, door weder- of eenzijdige instemming of door verhuizing of overlijden.

Trajecten beëindigd volgens plan

2018: 83%

2017: 87%

Cliëntervaring WMO

In de onderstaande tabel zijn de kernindicatoren voor de meest recente cliëntervaringen WMO (2017) weergegeven voor de geleverde zorg, evenals de scores van referentiegemeenten in 2017, op basis van het ervaringsonderzoek uit 2018.

Trajecten beëindigd volgens plan

“Ik vind de kwaliteit van de ondersteuning die ik krijg goed.”

(Helemaal) mee eens: 81%

Bron: Cliëntervaring WMO (BMC, 2018)

De rapportage over de ervaringen van WMO-cliënten die in 2017 ondersteuning hebben gehad laat een stijgende lijn zien ten opzichte van het voorgaande jaar. De cliëntervaringen uit het onderzoek stemmen overeen met het beeld binnen het team Sociaal Domein.

Ook waarderen onze cliënten de kwaliteit van de ondersteuning door de zorgaanbieders hoog: 81% van de respondenten vindt deze kwaliteit goed.

Aantal bezwaren zijn afgenomen

Een andere indicator voor kwaliteit is het aantal ingediende en gegronde bezwaarschriften. Bezwaarschriften kunnen worden ingediend naar aanleiding van een besluit van de gemeente. Bijvoorbeeld voor het al of niet toekennen van een maatwerkvoorziening. De onderstaande tabellen geven weer dat het aantal ingediende bezwaarschriften is afgenomen. Van de 7 ingediende bezwaarschriften is er geen één gegrond verklaard.

Bezwaarschriften		Beroep	
	2018: 7		2018: 0
	2017: 8		2017: 0

Kwaliteitstoezicht WMO

De gemeente Overbetuwe werkt in het kwaliteitstoezicht onder andere samen met de VGGM. De VGGM heeft in 2018 3 her-inspecties uitgevoerd bij 2 zorgaanbieders. Hier zijn geen bijzonderheden uitgekomen.

Calamiteiten

Gemeente Overbetuwe heeft in 2018 één calamiteitenmelding ontvangen over een WMO zorgaanbieder die al langere tijd onder de aandacht lag van de gemeente. De gemelde calamiteiten betrof een cliënt die op dat moment niet meer in zorg was bij de betreffende aanbieder, waardoor er binnen het wettelijk kader geen vervolg aan de melding kon worden gegeven.

5.4 Betaalbaarheid WMO

Domein WMO

Begroting 2018	Primair	Actueel	Betaald	Resultaat
WMO oud	3.106.000	3.857.000	3.671.000	186.000 (voordelig)
WMO nieuw	2.561.000	2.162.000	2.341.000	-179.000 (nadelig)
Eigen Bijdrage	*583.000*	*490.000*	*513.000*	*23.000 (voordelig)*

2017	*Betaald 2017*
WMO oud	*3.372.000*
WMO nieuw	*2.309.000*
Eigen bijdrage	*524.000*

Gemiddelde kosten per client		Gemiddelde kosten per inwoner	
WMO oud	€ 1.958	WMO oud	€ 77
WMO nieuw	€ 4.720	WMO nieuw	€ 49

WMO oude taken

Het verschil tussen de primaire begroting en de realisatie voor WMO oude taken wordt grotendeels veroorzaakt door de hogere kosten voor de collectieve vervoersvoorzieningen (AVAN). Het nadelig verschil bedraagt € 430.0000 ten opzichte van de primaire begroting.
Daarnaast is het verschil toe te schrijven aan de kostenstijging van rolstoelen, scootmobielen en (doelgroepen)vervoer.
Het voordeel in de realisatie ten opzichte van de geactualiseerde begroting voor WMO oude taken is ontstaan, omdat budgetten voor onder andere Hulp bij huishouden en woonvoorzieningen zijn opgehoogd, maar uiteindelijk zijn deze voorzieningen minder door onze inwoners aangevraagd.

WMO nieuwe taken

Het voordelige verschil tussen de primaire begroting en de realisatie WMO nieuwe taken is ontstaan doordat er minder voorzieningen voor WMO nieuw via PGB's zijn afgegeven dan begroot.
Het nadeel in de realisatie ten opzichte van de geactualiseerde begroting is ontstaan doordat het budget voor begeleiding teveel was verlaagd. Bij de realisatie waren de kosten voor begeleiding hoger, vergelijkbaar met de primaire begroting voor deze zorgcategorie.

In de onderstaande tabel hebben we de integratie-uitkeringen voor WMO oud en nieuw afgezet tegen de lasten voor WMO. Deze tabel brengt in beeld dat de baten voor WMO hoger liggen dan de directe kosten aan maatwerkvoorzieningen. Naast de maatwerkvoorzieningen moeten ook de algemene voorzieningen en de toegang van de zorg uit deze baten betaald worden. Alle integratie-uitkeringen sociaal domein vormen samen het financieel kader voor het sociaal domein om de kosten in het sociaal domein te betalen.

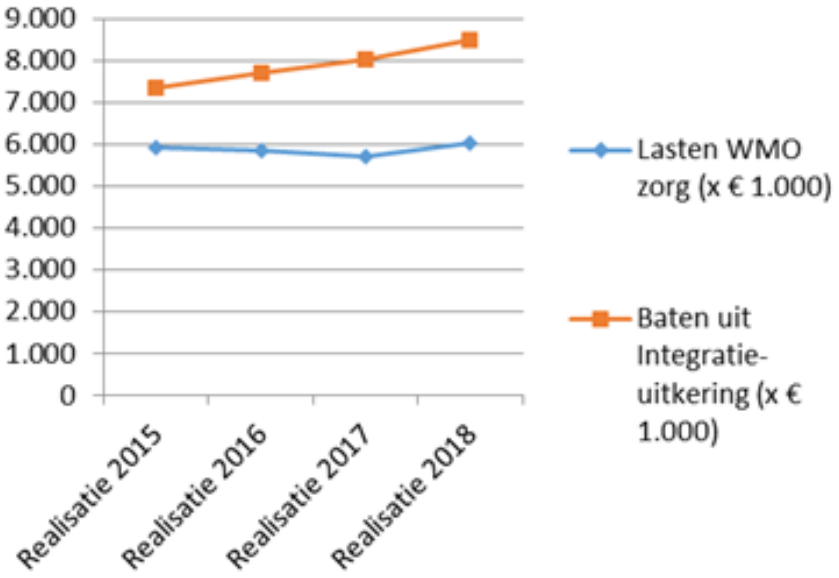

5.5 Bevindingen, trends en ontwikkelrichtingen

Bevindingen en trends

De cijfers over maatschappelijke ondersteuning over de afgelopen periode laten de volgende ontwikkelingen zien:

- Het aantal zorgvragers WMO stijgt. In 2018 stijgt het aantal cliënten WMO oude taken met 2% en het aantal WMO nieuw met 7% ten opzichte van 2017. Dit is verklaarbaar omdat Overbetuwe, net als alle andere gemeente in Nederland, te maken krijgt met een toenemende vergrijzing en een toenemend aantal inwoners dat 'langer thuis blijven wonen'. Voor huishoudelijk hulp zien we voor het eerst een stijging in het aantal cliënten, na een daling in de voorgaande jaren.
- Binnen huishoudelijke hulp zijn de tarieven verhoogd naar aanleiding van een onderzoek in het kader van de AMvB reële tarieven. Dit onderzoek is in regionaal verband uitgevoerd en gemeente Overbetuwe volgt de regio in prijspeil. De verhoging van het uurtarief heeft geleid tot een verhoging van de kosten voor dit zorgdeel. In de nabije toekomst is verdere verhoging van de tarieven te verwachten als gevolg van de invoering van een nieuwe cao voor deze zorgsector.
- De uitgaven voor dagbesteding en dagactiviteiten stijgen, vooral door een extra instroom binnen de WMO en langdurige trajecten. Ook dit hangt deels samen met de toenemende vergrijzing en het 'langer thuis wonen' van inwoners.
- De afgelopen jaren zien we meer aanvragen voor bijzondere voorzieningen. Bijvoorbeeld voor een zorgunit. Dit zijn (tijdelijke) units die aan een huis worden gebouwd zodat een inwoner – meestal iemand met een beperkte levensverwachting en door ziekte toenemende beperkingen - daar de noodzakelijke verzorging kan ontvangen. Dit soort voorzieningen komt weinig voor maar heeft door de hoge kosten een sterk effect op de uitgaven op woonvoorzieningen.
- Beschermd wonen zijn we in 2018 ook gaan inkopen met een extramurale variant genaamd 'beschermd thuis'. Vooralsnog is deze variant in Overbetuwe vooral ingezet in de vorm van scheiding tussen wonen en zorg. In de nabije toekomst willen we hier een verdere impuls aangeven, en vooral met het oog op de verdere decentralisatie van beschermd wonen van de regiogemeente naar alle gemeenten in 2021. Het doel is dat inwoners, ook met een psychische of psychiatrische problematiek zoveel mogelijk 'thuis in de wijk' blijven of kunnen wonen.
- Op regionaal niveau zijn we gestart met 'transformatietafels' om samen met zorgaanbieders verder te transformeren in de dagbesteding en begeleiding: afschaling van zorg, minder producten, beter benutten professionaliteit van de zorgaanbieder, minder bureaucratie.

Ontwikkelrichting

Met de start van Overbetuwe Samen willen we een beweging naar voren maken in de transformatie.

- Overbetuwe is nog een groene gemeente maar ontwikkelt zich, net als andere gemeenten in Nederland, langzaam maar zeker in de richting van een vergrijzende gemeente, met steeds meer oudere inwoners. Dit zal de komende jaren tot een toenemende vraag naar WMO-producten leiden. Daarnaast is vanaf 2019 het abonnementstarief van kracht, met als gevolg dat inwoners minder eigen bijdrage hoeven te betalen voor hun WMO-zorg. De verwachting is dat de lagere eigen bijdrage zal leiden tot meer vraag naar WMO-zorg, dit in het bijzonder voor de producten die onder de 'oude Wmo' vallen zoals huishoudelijke hulp, hulpmiddelen en woningaanpassingen.
- Momenteel is de uitstroom uit Beschermd wonen voor inwoners in Overbetuwe nog niet duidelijk geregeld. In samenwerking met de woningcorporaties en de zorgaanbieders, wordt gestreefd naar doelmatige afspraken voor de periode van 2019 en verder.
- Arbeidsmatige dagbesteding of activerend werk overlappen elkaar, maar komen uit een ander domein: WMO respectievelijk PW. Een betere afstemming en in integrale aanpak voor beide domeinen biedt kansen om tot een passender ondersteuning van deze doelgroep te komen.

6. FACTSHEET MONITORING DOMEIN PARTICIPATIE

Participatie in Overbetuwe 2018

Klantenbestand

Klantenbestand op basis van:
'uitkeringsdossiers', 'inwoners afhankelijk van uitkering' en 'statushouders'

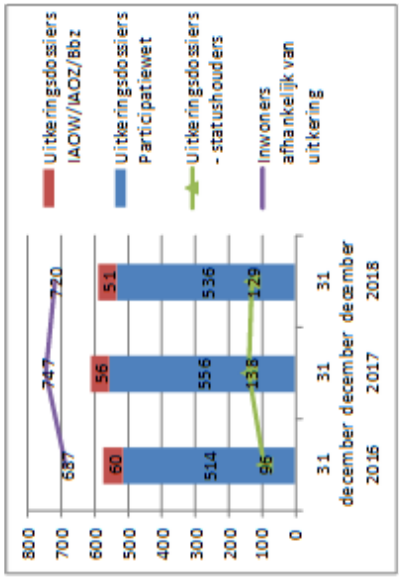

In- en uitstroom klantenbestand 2018

Instroom	180
Uitstroom	204
Totaal In- en uitstroom	-24

In 2019 worden de factsheets gevuld op basis van de KPI's voor Participatie.
De KPI's worden in 2019 vastgesteld op basis van de visie en het uitvoeringsplan.

Kwaliteit

Cliëntervaring

2017	2018
7,3	7,3

Waardering van gehele dienstverlening

Bezwaarschriften

2018: 45
2017: 60

Beroep (gegrond)

2018: 3
2017: 2

Betaalbaarheid

Begroting 2018	Primair	Actueel	Betaald	Resultaat
Begel. participatie*	4.911.000	4.264.000	4.259.000	5.000
Re-Integratie	666.000	897.000	934.000	-37.000
Totaal PW	5.577.000	5.161.000	5.193.000	-32.000

(De bijstandsuitkeringen vallen buiten het financieel kader sociaal domein)

*) Onder begeleide participatie valt de sociale werkvoorziening.

Overbetuwe

Dit hoofdstuk behandelt de indicatoren klantenbestand (toegang), kwaliteit en betaalbaarheid voor het onderdeel Participatie.

6.1 Toegang en kandidatenbestand

In het domein Participatie kunnen inwoners inkomensondersteuning krijgen, als ze onvoldoende zelfredzaam zijn om in hun eigen inkomen te voorzien. Er zijn vier regelingen waar inwoners gebruik van kunnen maken:

- Participatiewet (Pw)
- Bijstand voor zelfstandigen (Bbz)
- Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
- Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)

In het onderstaande overzicht is de bestandsontwikkeling over de afgelopen jaren weergegeven, zowel voor het aantal uitkeringsdossiers als het aantal inwoners met uitkering. Een dossier kan betrekking hebben op individuele klant of een klant met partner (inwonende). Het aantal inwoners dat afhankelijk is van een uitkering ligt hoger dan het aantal uitkeringsdossiers.

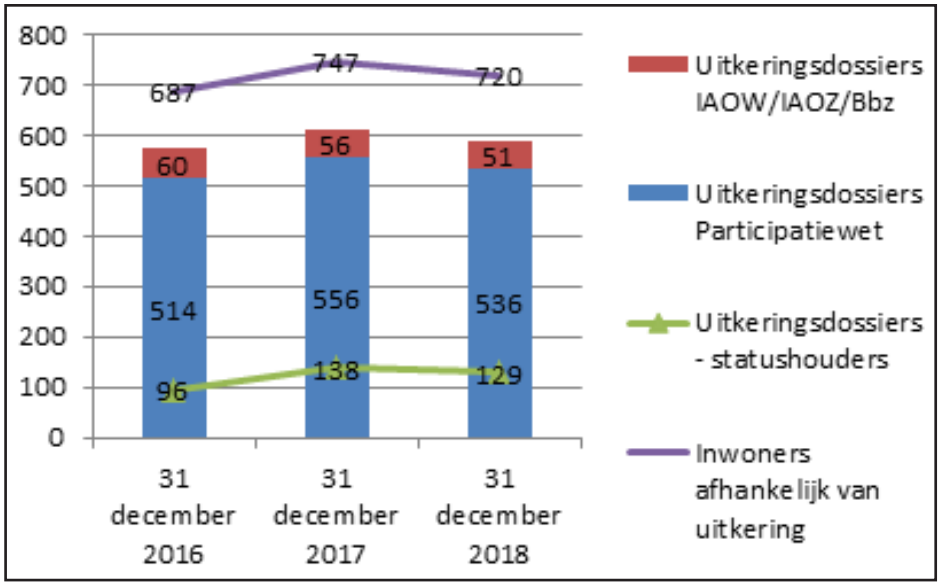

Een indicator voor het versterken van de financiële zelfredzaamheid is het aantal inwoners dat na een periode van inkomensondersteuning door de gemeente weer in staat is om zichzelf financieel te redden. De bovenstaande grafiek laat zien dat het kandidatenbestand met uitkeringsdossiers in 2018 is gedaald met 24: 611 dossiers op 31 december 2017 naar 587 kandidaten met uitkeringsdossiers op 31 december 2018. De beleidsmatige verwachting voor 31 december 2018 was 645 kandidaten. In de grafiek is ook weergegeven hoeveel inwoners afhankelijk zijn van de bijstandsuitkering. Ook deze groep laat een dalende lijn zien ten opzichte van 2017. Ook zien we een daling in het aantal uitkeringsdossiers van statushouders in 2018 ten opzichte van 2017.

Het aantal huishoudens met bijstandsuitkeringen is in Overbetuwe bijna de helft lager dan het gemiddelde in Nederland. Uit de volgende grafiek blijkt dat dit een constant aantal is in de afgelopen jaren.

Aantal huishoudens met bijstandsuitkeringen (Bron: Waarstaatjegemeente.nl)

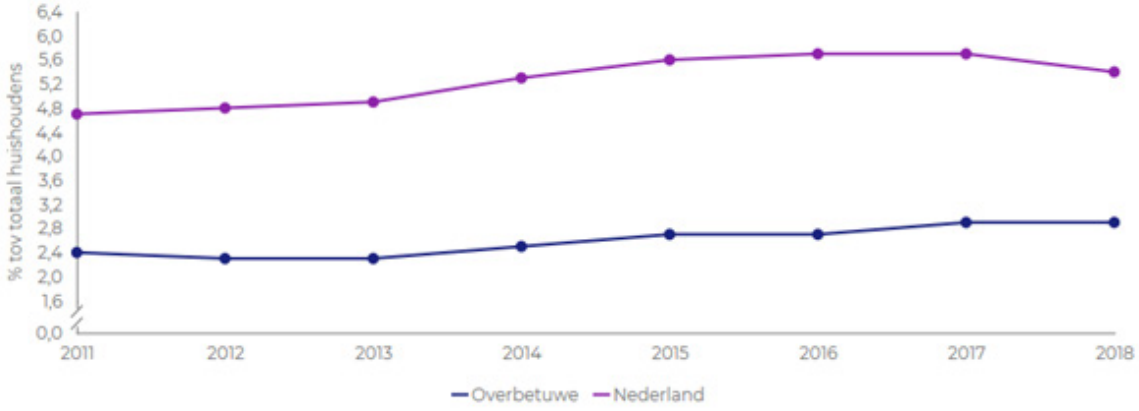

Ook ligt het werkloosheidspercentage in Overbetuwe lager dan het landelijk gemiddelde. Dit cijfer geeft het werkloosheidspercentage weer ten opzichte van de gehele beroepsbevolking.

Werkloosheidspercentage (bron: Waarstaatjegemeente.nl)

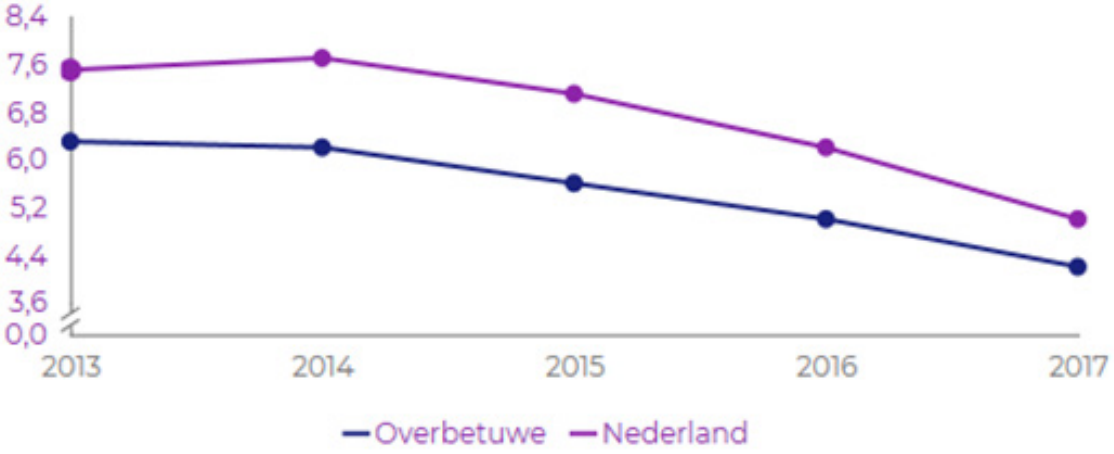

De economische groei in 2018 is de belangrijkste oorzaak voor de afname van het aantal uitkeringsdossiers. Een andere oorzaak voor de daling komt door de inzet van de klantmanagers. Deze afname is vooral in de laatste twee kwartalen van 2018 bereikt, doordat klantmanagers hebben ingezet op het beter leren kennen van kandidaten. Deze trend zal in 2019 doorzetten in gedempte vorm, omdat de huidige kandidaten een grotere
afstand tot de arbeidsmarkt hebben, dan de groep die in 2018 is uitgestroomd. Deze groep heeft een intensievere ondersteuning nodig om (weer) werkfit te worden.

Integraal klantmanagement en re-integratie

De klantmanagers Werk & Inkomen hebben als taak om onze inwoners met een vraag naar financiële bijstand te onderzoeken en af te handelen (rechtmatigheid), en hen te ondersteunen bij de participatie en re-integratie in de samenleving (doelmatigheid). De toegang met de klantmanagers is centraal gevestigd in het Ambtshuis in Elst, waar ook de
toegang voor jeugdzorg en WMO zit. Daarmee heeft de gemeente een integraal loket voor onze inwoners met hulpvragen in het sociaal domein.

De klantmanagers werken met inwoners die een aanvraag voor een uitkering doen. Dit zijn bijvoorbeeld reguliere aanvragen of ondersteuning bij nieuw beschut werk voor personen uit het doelgroep-register. De 'doelgroepers' vielen voorheen onder de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) of Wajong en zijn nu de verantwoordelijkheid van de gemeente.

De klantmanagers ondersteunen de kandidaten (zowel 'doelgroepers' als reguliere instroom) met hun participatie- en re-integratietrajecten. In de onderstaande tabel is te zien hoeveel reguliere dossiers door klantmanagers zijn begeleid bij instroom en bij uitstroom.

Begeleiding reguliere in- en uitstroom 2018

In- en uitstroom 2018	Totaal bijstandsgerechtigden
Instroom	180
Uitstroom	204
Totaal instroom minus uitstroom	-/- 24

Participatie en re-integratie

Naast het (tijdelijk) verlenen van financiële bijstand beschikt de gemeente over andere instrumenten om inwoners weer te laten participeren, betaald of onbetaald, zoals:

- Werkgeversservicepunt (WSP)
- Inzet van loonkostensubsidie en job coaching
- Samenwerking in het kader van participatie met Forte Welzijn en Vluchtelingenwerk (activiteiten of vrijwilligerswerk)

Werkgeversservicepunt (WSP)

Het WSP is een regionale samenwerking van gemeenten en het UWV om de kansen op werk te vergroten voor inwoners die moeilijker aan werk komen. De samenwerking met het WSP is in 2018 verder geïntensiveerd, onder andere zijn er op lokaal niveau in samenwerking met de bedrijvencontactfunctionaris verbindingen gelegd met lokale bedrijven.

Aantal plaatsingen WSP 2017 en 2018

	Totaal plaatsingen	Reguliere plaatsingen*	Banenafspraken
Overbetuwe 2017	**	53	**
Overbetuwe 2018	92	46	46

*) Inclusief Wajongeren (dit zijn plaatsingen die vanuit het UWV komen)

**) Werd niet gemonitord per gemeente

De doelstelling over UWV als gemeente-kandidaten was 1.156, de realisatie is hoger: 1.299 voor de hele regio.

Loonkostensubsidie
Een ander instrument voor re-integratie is de loonkostensubsidie. Deze subsidie wordt onder andere ingezet voor de doelgroep met loonkostensubsidies, die vóór 2015 bij SW Presikhaaf zouden instromen.

Aantal inwoners die met loonkostensubsidie naar werk zijn begeleid

Begeleiding naar werk met loonkostensubsidie	2016	2017	2018
Aantal inwoners	8	20	30

Sinds 2016 wordt de loonkostensubsidie steeds vaker ingezet. De inzet van de loonkostensubsidie kan zowel participatiemogelijkheden voor de inwoner als financiële voordelen voor de gemeente bieden. Succesvolle toepassing van de loonkostensubsidie is en blijft wel maatwerk. Voor inwoners die geen uitkering ontvangen, maar wel recht op begeleiding hebben (NUG-gers), gaat dit financiële voordeel niet op.

Inwoners werkzaam bij arbeidsontwikkelbedrijf Scalabor
Inwoners met een SW-indicatie die voorheen bij het SW-bedrijf Presikhaaf werkten, zijn overgegaan naar Scalabor. Deze groep inwoners met Wsw-indicatie kunnen tot hun pensioen bij Scalabor blijven. De komende jaren zal deze groep steeds kleiner worden, door uitstroom naar bijvoorbeeld pensioen. In de begroting is een aanname opgenomen dat er een uitstroom van 5% plaatsvindt in 2019 ten opzichte 2018.

In december 2018 waren er 150 inwoners met een Wsw-indicatie in dienst, waarvan 50% intern geplaatst en 50% extern gedetacheerd.

Inwoners werkzaam bij ontwikkelbedrijf Scalabor

	2017 (31 december)	2018 (31 december)	Prognose 2019
In dienst	**157**	**150**	**143 - 146**

6.2 Kwaliteit Participatie

De kwaliteit in het domein Participatie toetsen we aan de hand van verschillende indicatoren: de cliëntervaringen, klachten en gegronde bezwaarschriften.

Inwoners zijn tevreden over de gemeentelijke dienstverlening
Uit de cliëntervaringen komt een positief beeld van de dienstverlening door het loket Werk & Inkomen naar voren. De cliënten geven onze gemeente een 7,3 als rapportcijfer voor de dienstverlening. Dit is in lijn met de afgelopen jaren en met de referentiegroep van 17 gemeenten.

Cliënten Werk & Inkomen	Overbetuwe 2017	Overbetuwe 2018	*Referentie-gemeenten 2018*
Waardering van de gehele dienstverlening	7,3	**7,3**	*7,3*
Waardering eerstelijnsdienstverlening: wachttijden aan balie	7,7	**7,9**	*7,6*
Waardering klantmanagers: tevredenheid dienst-verlening klantmanagers	7,1	**7,1**	*7,2*
Waardering re-integratietrajecten: tevredenheid dienstverlening tijdens re-integratie	6,3	**7,3**	*6,9*

Bron: Klantbeleving W&I 2018 (BMC)

De positieve beoordeling geldt voor de verschillende aspecten van de dienstverlening en is in veel onderwerpen verbeterd in vergelijking met het voorgaande jaar. In 2017 bieden de klantmanagers zowel ondersteuning bij de aanvraag voor financiële ondersteuning als bij de begeleiding naar werk en/of participatie. Ook kunnen inwoners voor zaken binnen het sociaal domein terecht op één locatie. Daarmee hebben de klantmanagers van het loket Werk & Inkomen de mogelijkheid om snel af te stemmen met de consulenten van WMO en Jeugdzorg. Verder worden als positieve punten genoemd: de stiptheid van uitbetaling en de klantvriendelijkheid van de medewerkers. Veel respondenten geven aan dat ze dankbaar zijn voor de ondersteuning en tevreden zijn met het aangeboden vangnet.

Ook zijn er verbeterpunten uit het onderzoek gekomen. In 2017 kende het team meerdere wisselingen onder de klantmanagers, met als gevolg dat de waardering van de klantmanagers iets is afgenomen. Een aantal cliënten geeft aan dat ze door de wisselingen bij klantmanagers vaak hetzelfde verhaal moeten vertellen.

Ten aanzien van de re-integratie laat het onderzoek wel een sterke verbetering zien, maar is het aantal respondenten dat deelneemt aan re-integratietrajecten ook laag. De wisselingen bij de klantmanagers hebben ook effect op het leveren van maatwerk en inzetten van passende re-integratiemiddelen. Vanaf 2018 zet het team Werk & Inkomen extra in op het leveren van maatwerk in de re-integratie. In de komende cliëntervaringsonderzoeken zullen we de effecten hiervan gaan terugzien.

Aantal bezwaren en klachten zijn afgenomen

Een andere indicator voor kwaliteit is het aantal ingediende en gegronde bezwaarschriften en klachten. Bezwaarschriften worden ingediend op basis van een besluit van de gemeente en klachten worden ingediend op basis van handelingen of uitlatingen van ambtenaren. De onderstaande tabellen geven weer dat het aantal ingediende bezwaarschriften en klachten is afgenomen. Van de 45 ingediende bezwaarschriften zijn er drie gegrond verklaard.

Bezwaren: Aantal bezwaarschriften cliënten Werk & inkomen 2016 – 2018

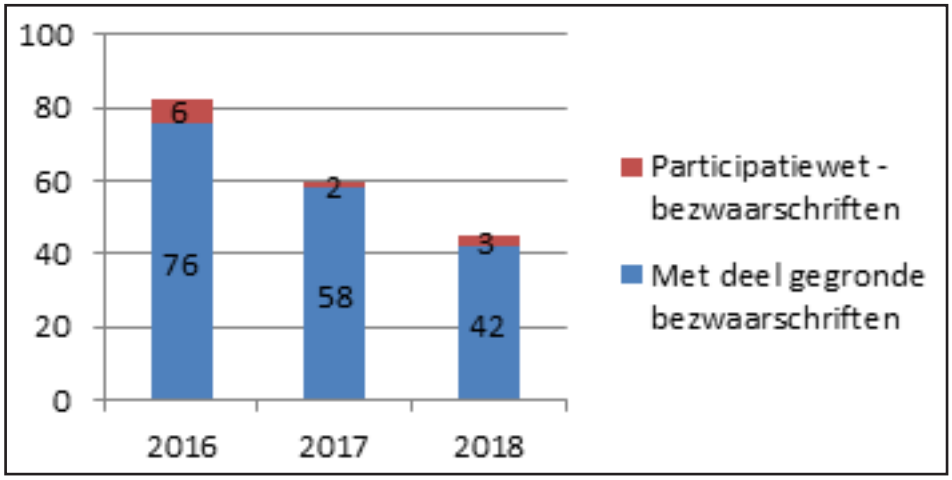

De klachten gaan vooral over de werkwijze en benadering van de klantmanagers (10) en in enkele gevallen om het niet tijdige reageren op vragen of meldingen (4). Met alle inwoners die een klacht indienen gaat de gemeente in gesprek om tot hoor en wederhoor te komen. Na dit gesprek worden de meeste klachten ingetrokken, de klachten die zijn ingediend zijn allen ongegrond verklaard.

Klachten: Aantal klachten cliënten Werk & inkomen 2016 – 2018

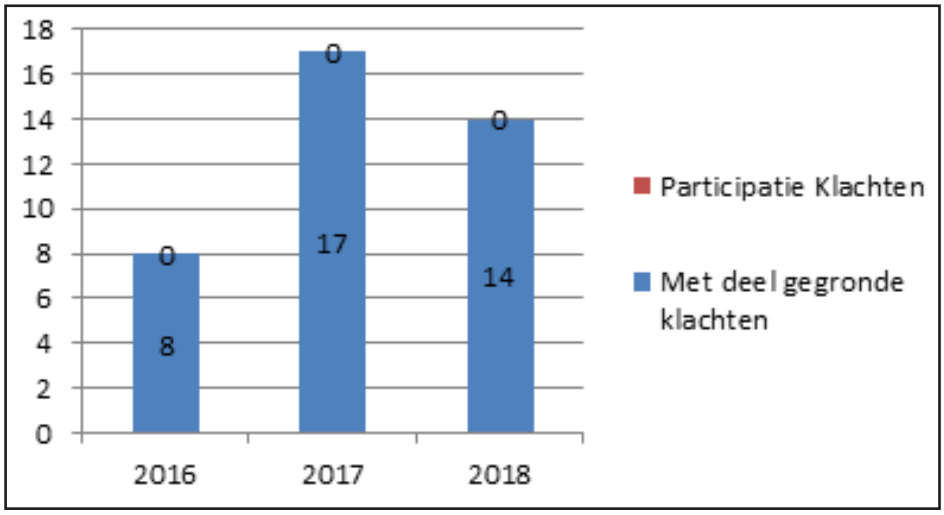

6.3 Betaalbaarheid Participatie

Domein Participatie

Het domein Participatie binnen het financieel kader Sociaal Domein bestaat uit de Sociale werkvoorziening en uit de Re-integratie en Participatievoorzieningen (exclusief de bijstandsuitkeringen op basis van de Participatiewet). Het verschil tussen de geactualiseerde begroting en de realisatie binnen het domein Participatie laat een nadelig resultaat zien van € 32.000. Dit resultaat is ontstaan door de stijging van de deelnamekosten aan de MGR van de regio Centraal Gelderland, waar de voormalige taken van de sociale werkvoorziening (Presikhaaf) nu zijn ondergebracht. Ten opzichte van de primaire begroting is er een voordelig verschil van € 384.000, dat is ontstaan door de afboeking van de ‘reservering extra kosten Presikhaaf’ uit de algemene middelen. Deze voorziening is niet meer nodig na de afbouw van taken bij Presikhaaf.

In de onderstaande tabel zijn de baten uit de integratie-uitkering afgezet tegen de gerealiseerde lasten voor het domein Participatie voor de afgelopen vier jaren.

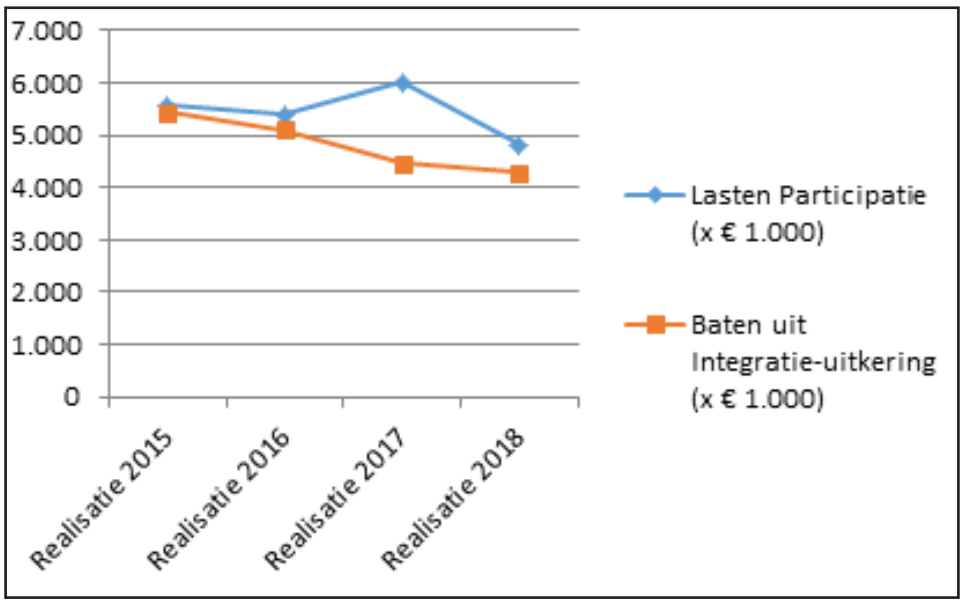

De afwijking in de realisatie lasten Participatie in 2017 is toe te schrijven aan de extra frictiekosten voor de afbouw van de sociale werkvoorziening bij Presikhaaf. Deze frictiekosten waren gedekt uit de Algemene reserve.

6.4 Bevindingen, trends en ontwikkelrichting

Bevindingen en trends

Het kandidatenbestand voor bijstand laat een afname zien in 2018. Deze afname is in lijn met de economische ontwikkeling en de landelijke trend. Daarnaast is heeft de kandidaat gerichte aanpak geleid tot extra uitstroom. De verwachting is dat de afname zich zal doorzetten in 2019, hetzij gedempt doordat de meeste kandidaten een meer intensieve ondersteuning nodig hebben om te kunnen uitstromen. Dat betekent dat met hetzelfde budget en tijd, er mogelijk minder inwoners ondersteund kunnen worden.

Ontwikkelingrichting

In het visiedocument ‘Van cliënt naar kandidaat’ is benoemd dat de inzet op participatie te lang heeft stilgestaan en dat de basis op orde gebracht moet worden. Voor de concrete invulling hiervan wordt in 2019 een uitvoeringsplan vastgesteld.
De ontwikkelrichting is om alle kandidaten te kennen en ze gericht te verbinden aan een participatietraject met als doel het vinden van werk of het een mogelijkheid bieden om te participeren. Hiervoor willen we de beweging op de participatieladders in beeld gaan brengen. De belangrijkste ontwikkelpunten voor de komende jaren worden:

- Basis op orde brengen. Hierbij moet bijvoorbeeld gedacht worden aan passende ICT-systemen, het inzetten op de juiste sturingsinformatie, het inrichten van een integrale poort, het matchingssysteem aansluiten bij de regionale afspraken en aandacht besteden aan de interne processen.
- Het leren kennen van onze kandidaten. De mogelijkheden en ondersteuningsbehoefte van de kandidaten worden in beeld gebracht en de klantmanagers worden in positie gebracht deze ondersteuning te bieden.

- Aanbod op orde brengen. We maken keuzes met betrekking tot de dienstverlening en instrumenten. Deze sluiten optimaal aan bij de regionale afspraken, de ondersteuningsbehoefte van de kandidaten én werkgevers en richten zich op samenwerking met buurgemeenten.
- Regionale en lokale samenwerking verbeteren. Onze werkgeversbenadering heeft een regionaal en lokaal karakter. Lokaal kunnen we denken aan bijvoorbeeld werkgelegenheidsprojecten. Intern betekent dit een goede samenwerking met economische zaken.

Monitoren met KPI's

In 2019 wordt het Uitvoeringsplan domein Participatie vastgesteld. Dit Uitvoeringsplan is de basis voor de monitoring van het domein Participatie op basis van KPI's. Deze KPI's voor het domein Participatie leggen we voor aan de raad en zullen een onderdeel vormen van de kwartaalrapportages van de Monitor Sociaal Domein.

BIJLAGE 1 DOELSTELLINGEN THEMA DICHTBIJ

Doelstelling 1

De lokale basisvoorzieningen worden verder opgebouwd en versterkt.

De gemeente wil vanuit de transformatie-gedachte de ondersteuning 'dichtbij' de inwoners organiseren met vrijwilligerswerk en mantelzorg en algemene voorzieningen.

De ondersteuning die het meest dichtbij is, is de ondersteuning uit eigen netwerk. Overbetuwe is een gemeente, vergelijkbaar met andere landelijke gemeenten, waar de inwoners relatief meer hulp ontvangen van partner, familie, vrienden of buren (lichte zorg en mantelzorg), dan in stedelijke gebieden.

Percentage inwoners dat mantelzorg verleend (bron: Gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen van VGGM/GGD/ CBS, 2016)

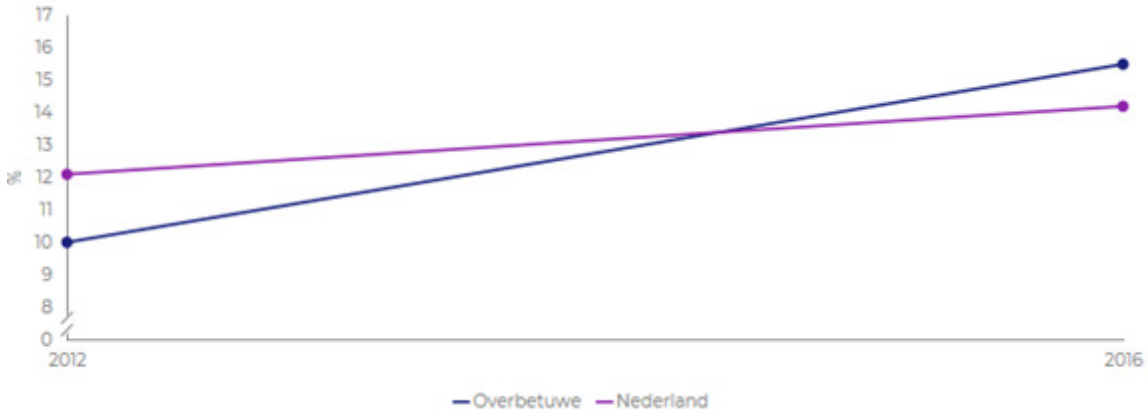

Mantelzorgbeleid

In 2018 hebben we aan twee praktische onderwerpen van het mantelzorgbeleid gewerkt, met als doel om meer mantelzorgers in beeld te krijgen om hen te kunnen ondersteunen:

- Ondersteuning mantelzorg
  Er is een coördinator aangesteld om lokaal betrokken partijen te benaderen. Het doel is om de bewustwording rondom het thema mantelzorg bij de betrokkenen (scholen, werkgevers e.d.) te vergroten. Het steunpunt Mantelzorg is omgevormd tot Knooppunt Mantelzorg Overbetuwe (KMO) en valt nu onder de vlag van Forte Welzijn. Het knooppunt richt zich primair op kennisontwikkeling en kennisdeling onder de stakeholders.
- Modernisering mantelzorgwaardering
  Naast het waarderende element, willen we de waardering ook inzetten als een middel om met mantelzorgers in contact te komen. We zetten in op een financiële beloning voor de mantelzorger.

Uit de burgerpeiling blijkt dat 37% van de inwoners uit Overbetuwe aangeeft dat ze zich belemmerd voelt in zijn of haar dagelijkse activiteiten door het geven van mantelzorg. (bron: waar staat je gemeente, 2017).

In het WMO cliëntervaringsonderzoek (2017) geeft 68% van de WMO cliënten aan dat ze ondersteuning krijgt van een mantelzorger en/of vrijwilliger. Van deze groep geeft 61% aan dat hun mantelzorger de zorgtaak aankan. Dit is een stijging ten opzichte van de 50% in 2017. 17% geeft aan dat de mantelzorger de zorg niet aankan.

Percentage WMO-cliënten dat aangeeft dat hun mantelzorger de taken aankan

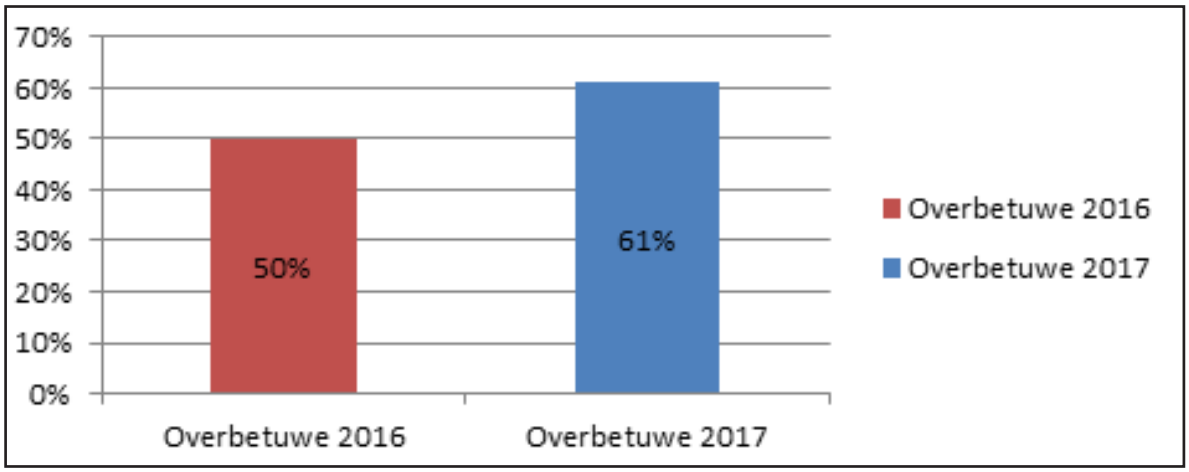

Bron: Cliëntervaringsonderzoeken Sociaal Domein Overbetuwe 2016 en 2017

Algemene voorzieningen

Algemene voorzieningen zijn vrij toegankelijke diensten of activiteiten voor alle inwoners, uitgevoerd door beroepskrachten of vrijwilligers en toegankelijk zonder beschikking van de gemeente. Algemene voorzieningen bieden, na de ondersteuning uit eigen netwerk, ook ‘dichtbij’ ondersteuning.

Een belangrijk deel van de lokale basisstructuur voor zorg en ondersteuning in Overbetuwe bestaat uit algemene voorzieningen en basisvoorzieningen. Dit gaat om uiteenlopende voorzieningen die enerzijds aansluiten op de 1e lijns- gezondheidszorg, en anderzijds aansluiten op de geïndiceerde hulp in het kader van de WMO en de Jeugdwet. Een ander deel betreft algemeen toegankelijke voorzieningen die in het teken staan van onderwijs, welzijn en participatie.

Een belangrijk speerpunt in het kader van de transformatie in het sociaal domein, is het uitbreiden van algemene voorzieningen én het meer bekend maken van algemene voorzieningen voor zover dit in de ondersteuningsvraag van een inwoner kan voorzien.
In het kader van de ‘transformatie’ is het aantal algemene voorzieningen de afgelopen jaren uitgebreid (onderaan deze bijlage is een overzicht van nieuwe algemene voorzieningen opgenomen).

De basisstructuur voor zorg- en ondersteuning in Overbetuwe bestaat uit de volgende voorzieningen en diensten:

Partners	Omschrijving basisvoorzieningen	'Dichtbij' georganiseerd op het niveau van:
Forte Welzijn	Jongerenwerk Opbouwwerk Vrijwilligers Steunpunt Knooppunt Mantelzorg Forte Thuis (praktische gezinsondersteuning door vrijwilligers) Schuldhulpverlening Sociale Kernteams Huisbezoeken	Kern Kern Gemeente Gemeente Inwoner Inwoner Inwoner / kern Inwoner
MEE	Sociale Kernteams Onafhankelijke Cliënt Ondersteuning Integrale Vroeg Hulp	Kern Inwoner Inwoner
RIBW	Interventieteam zorgmeldingen Sociale Kernteams	Gemeente Kern
Santé Partners (voorheen STMR)	Algemeen Maatschappelijk Werk (volwassenen en jeugd) School Maatschappelijk Werk Schuldhulpverlening Sociale Kernteams Interventieteam zorgmeldingen Praktische Gezinsondersteuning door professionals	Gemeente Gemeente Individueel Kern Gemeente Individueel
Lindenhout	Kortdurende hulp Interventieteam zorgmeldingen	Gemeente Gemeente
VGGM	Jeugdgezondheidszorg Voorlichting Voorschoolse Zorg Coördinator Huisbezoeken Stevig Ouderschap Postnataal Huisbezoeken bij statushouders	Gemeente
Sociaal Kernteam	Laagdrempelige ondersteuning	Kern

In de onderstaande tabel is het gebruik van algemene voorzieningen in beeld gebracht. In het vorige cliëntervaringsonderzoek (2016) gaf 10% van de WMO-cliënten aan dat ze ook gebruik maakt van een algemene voorziening. In 2017 liggen de percentages van inwoners die gebruik maken van algemene voorzieningen veel hoger. Dit komt door het grotere aanbod en de bredere bekendheid, maar ook omdat de enquêtevraag specifieker en duidelijker is gesteld.

Percentage WMO-cliënten dat ook gebruik maakt van een (algemene) voorziening

Maakt u gebruik van (algemene) voorzieningen, zoals:	% antwoord "Ja"
De inloop of activiteiten in het buurt- of dorpshuis	32%
Een vrijwilligersorganisatie of – steunpunt	15%
Het Sociaal Kernteam	39%
Een maatschappelijk werker	13%
Een opvoed- en gezinsondersteuner	6%
Een particulier schoonmaakster die helpt bij het huishouden	23%

Bron: Cliëntervaringsonderzoeken Sociaal Domein Overbetuwe 2017

Nieuwe (algemene) voorzieningen in 2017 en 2018

Voorziening	Omschrijving dichtbij	'Dichtbij' georganiseerd op het niveau van:
Forte Thuis (voorheen Homestart)	Forte Thuis is een praktische ondersteuning door gecertificeerde vrijwilligers voor kinderen (tot 7 jaar) en hun gezin. De leeftijdsgrens en het aanbod van Forte Thuis zijn uitgebreid om daarmee meer gezinnen gebruik te laten van deze algemene en preventieve voorziening.	Inwoner
Zorgcoördinator 0 - 4 jarigen	De voorschoolse zorgcoördinator (VZC) observeert, signaleert, coacht de medewerkers van de kinderopvangcentra en verwijst door naar hulp. Deze voorziening bieden we aan op elke kinderopvangcentra, eventueel in combinatie met huisbezoeken. De VZC biedt een warme overdracht naar het basisonderwijs en voor groepsobservaties in het kader van preventie.	Inwoner Kern
(V)echtscheidingen	Eénjarige jarige pilot (2017 – 2018) bestaande uit: 10 trajecten 'Wij Scheiden'. Op 3 basisscholen zijn groepen 'Kind en Scheiding', mentorlessen, voorlichting docenten, onderzoek begeleidingswensen jongeren en een te ontwikkelen collectief aanbod.	Gemeente
Onschuld	Uitvoeringsplan Schulden en Preventie ('Opgeteld Beter') is samen met 35 werkgroepleden geschreven en goedgekeurd door de raad. In 2017 en 2018 starten verschillende nieuwe pilots: budgetcoach, alternatief beschermingsbewind, vroegsignalering, 17-jarige "cheque voor een check", statushouders geldwijs maken.	Gemeente

ONS gezondheidserf (‘Lentekriebels’ en ’Herfstkleuren’)	De doelen van ONS gezondheidserf zijn erop gericht inwoners van 55 jaar en ouder uit Oosterhout en Slijk Ewijk vitaler te houden en onderling meer met elkaar te verbinden om daarmee isolement en eenzaamheid te voorkomen en leefbaarheid te vergroten.	Kern
Gezond Onderweg (GO!)	Gezond onderweg! helpt kinderen en jongeren met overgewicht en obesitas om gezonder te leven	Kern
De Verbinding in Zetten	Een ontmoetingscentrum met diverse activiteiten voor een doelgroep van circa 300 ouderen. Per 1 april 2019 hebben de initiatiefnemers hun activiteiten gestopt en hebben de een doorstart gemaakt onder een andere naam.	Kern
Ons Overbetuwe	‘Ons Overbetuwe’ is een digitaal dorpsplein om meer gezonde verbindingen tussen inwoners te creëren. Vanaf 2018 is de sociale kaart gekoppeld zowel aan www.Onsoverbetuwe.nl als aan de gemeentelijke website. Ons Overbetuwe richt zich op preventieve en inzet van zwaardere zorg voorkomen. De digitale toegankelijkheid van gebouwen en activiteiten geven we samen met Stichting Gehandicaptenplatform Overbetuwe (SGO) vorm en dit krijgt ook een plek op de sociale kaart.	Gemeente
Overbetuwe voor Elkaar	‘Overbetuwe voor elkaar’ is een website voor onze inwoners om informele zorg tussen hulpvragers en hulpverleners te faciliteren. De inzet is om samen met Forte Welzijn het aantal websites te verminderen en een toegang te ontwikkelen voor alle digitale platforms.	Gemeente
Special Sports	Tweejaarlijks organiseert de werkgroep Special Sports Event een dag waarop mensen met een beperking kennis kunnen maken met sport en met sportverenigingen. Deze events dragen bij aan inclusieve samenleving.	Gemeente
Huiskamer Elst	Ontmoeten in de ‘Huiskamer Elst’ in Bibliotheek van Elst. Elke donderdagochtend wordt er een moment georganiseerd waar mensen met elkaar kunnen koffiedrinken.	Kern Elst

Huis van de Wijk Triade	Het Huis van de Wijk is er voor alle inwoners die iets toe willen voegen aan de wijk (Elst Noord) en iets nodig heeft van de wijk en verbondenheid wil met één van de partners. Tevens biedt het huis plaats aan verschillende dienstverleners in de wijk.	Kern Elst
Dorpshuis Beatrix Slijk Ewijk	De aanstelling van een nieuwe beheerder voor het Dorpshuis Slijk Ewijk heeft tot nieuwe initiatieven in deze kern geleid.	Kern Slijk Ewijk
Huiskamer Driel	Huiskamer Driel is een ontmoetingsruimte voor de inwoners en broedplaats voor initiatieven. (In 2019 is de huiskamer gestopt, omdat er geen locatie meer voorhanden is.)	Kern Driel
Weggeefwinkel Zetten	De Weggeefwinkel in Driel is voor Iedereen die kleding en andere goederen nodig heeft (gratis mee te nemen). De winkel wordt georganiseerd in Zetten maar doelgroep is de hele gemeente.	Gemeente
Weggeefactiviteit Driel	De Weggeefactiviteit Driel is een individueel initiatief uit Driel, dat regelmatig weggeefdagen organiseert, waarbij mensen gratis spullen op kunnen komen halen. Ook organiseert zij regelmatig kinderactiviteiten (ondersteund door Forte) in Driel.	Kern Driel
Heteren Sociaal	Heteren Sociaal wordt georganiseerd door twee inwoners uit Heteren, waarbij wekelijkse digitale nieuwsbrief aan ruim 600 adressen wordt gestuurd. Hierin staan onder andere dorpsactiviteiten en hulpvragen.	Kern Heteren
Opvoeden Anno nu	School Maatschappelijk werk (Santé Partners), de Voorschoolse Zorgcoördinator (VGGM) en het Sociale Kernteam organiseren interactieve avonden voor ouders met kinderen tussen de 2 en 12 jaar met thema's zoals grenzen en social media.	Gemeente
Training signaleren en eigenaarschap voor Sport verenigingen	MEE, Sante Partners en Forte hebben een training ontwikkeld voor sportverenigingen over vroegsignalering en eigenaarschap. Trainers krijgen handvatten hoe te signaleren en handelen bij vermoedens van problematiek.	Gemeente

Doelstelling 2

Meer lokale initiatieven van instellingen en inwoners

Met de transformatie in het sociaal domein wil de gemeente Overbetuwe meer lokale initiatieven van instellingen en inwoners laten ontstaan. Het Fonds maatschappelijke initiatieven (Fmi) en het Lokaal stimuleringsfonds voor Innovatie voor inwoners (Invf) zijn subsidieregelingen die de gemeente in 2016 heeft ingesteld om initiatieven van inwoners te ondersteunen. Omdat we binnen deze regelingen mogelijkheden zagen om te verbeteren (meer mogelijk maken op een makkelijkere manier) hebben we vanaf december 2017 in eerste instantie in de kern Heteren en vanaf medio 2018 ook in Valburg en een deel van Elst 'www.overbetuwedoet.nl' ingevoerd. We onderzoeken of deze toegankelijkere werkwijze meer inwonersinitiatieven mogelijk maakt dan de huidige regelingen voor inwonersinitiatieven. De ervaringen zijn positief: de werkwijze waarbij inwoners bepalen over de ondersteuning van initiatieven wordt erg gewaardeerd. We bereiden een voorstel voor om Overbetuwe Doet in de gehele gemeente te introduceren vanaf de tweede helft van 2019 en om de bestaande regelingen dan op te heffen.

Resultaten van Fmi Overbetuwe Doet over 2018

In de pilotfase van Overbetuwe Doet (april 2017 – februari 2019) werden in vier rondes ruim 15.700 cheques verzonden waarvan er 4.676 werden geactiveerd met een waarde
van ruim 35.000 euro. Daarvan is al 25.000 euro uitbetaald aan 33 initiatieven in Heteren, Valburg en een deel van Elst. Het resterende budget is gedoneerd of kan nog gedoneerd worden aan lopende initiatieven.

In 2018 zijn er in totaal 36 Fmi aanvragen behandeld (uit de (delen van) kernen die niet aan Overbetuwe Doet meedoen). Daarvan zijn 13 aanvragen (gedeeltelijk) gehonoreerd.

BIJLAGE 2 DOELSTELLINGEN THEMA BEREIKBAAR

Doelstelling 3

Zorg, ondersteuning en participatie blijven financieel mogelijk voor inwoners

De gemeente wil dat zorg en ondersteuning bereikbaar zijn en blijven voor onze inwoners. Deze doelstelling richt zich vooral op de kwetsbare groepen in onze gemeente. Om de zorg, ondersteuning en participatie mogelijk te houden voor inwoners heeft de gemeente verschillende mogelijkheden. In het kader van haar minimabeleid en schuldhulpverlening zijn verschillende maatregelen genomen; zoals persoonlijk minimabudget, collectieve ziektekostenverzekering en schuldhulpverlening.

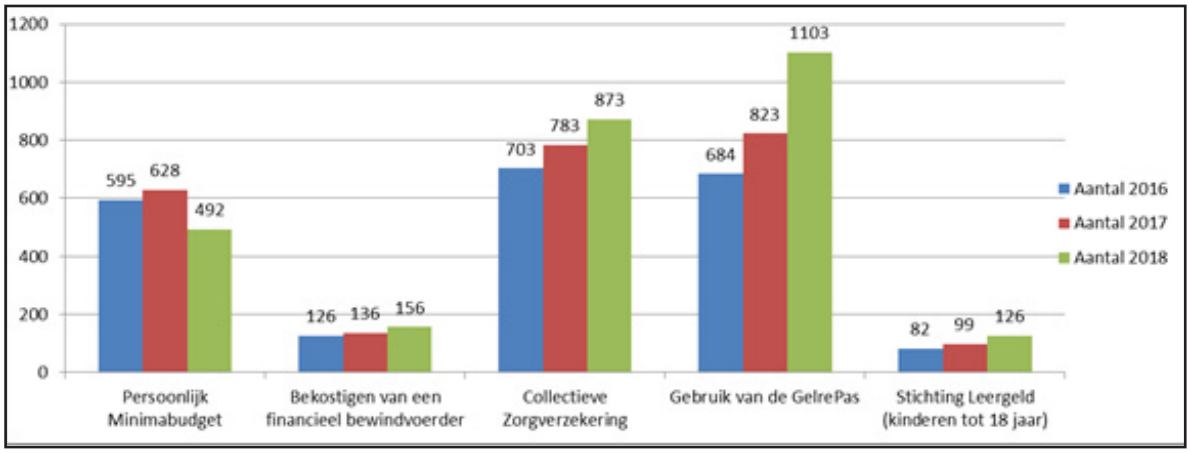

Persoonlijk minimabudget

Het Persoonlijk minimabudget is een regeling waar inwoners van 21 jaar en ouder met een inkomen tot 110% van de voor hen geldende bijstandsnorm, gebruik van kunnen maken. Het persoonlijk minimabudget bestaat uit een vast bedrag dat eenmaal per jaar wordt uitgekeerd om noodzakelijke uitgaven te kunnen doen.

Bekostigen van een financieel bewindvoerder

Voor inwoners in een schuldentraject en voor inwoners die zelf niet goed in staat zijn hun financiële zaken te regelen, bijvoorbeeld vanwege een (psychische) beperking, laaggeletterdheid of verslaving, kan de gemeente een bewindvoerder bekostigen vanuit de bijzondere bijstand. De gemeente bekostigt alleen een financieel bewindvoerder voor inwoners met een inkomen onder of op de bijstandsnorm. Bovenstaande grafiek toont aan dat de gemeente voor steeds meer inwoners een financieel bewindvoerder bekostigt. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat er steeds vaker sprake is van complexe multiproblematiek. Om inwoners te helpen wordt daarom in sommige situaties een bewindvoerder ingeschakeld met als doel (tijdelijk) financiële rust te creëren.

In 2018 is de pilot ‘Coaching’ gestart, waarin we een alternatief bieden voor inwoners die (tijdelijk) niet financieel redzaam zijn. Het beschermingsbewind is voor deze groep inwoners een te zwaar middel en er wordt dan niet voldoende gewerkt aan de financiële zelfredzaamheid. Bij coaching ligt de focus juist op het financieel zelfredzaam maken van de inwoner. Dit product is meegenomen in de aanbesteding uitvoering schuldhulpverlening (2019).

Collectieve ziektekostenverzekering
Op basis van het armoedebeleid bieden we onze inwoners met een inkomen tot 130% van het bijstandsniveau de mogelijkheid om gebruik te maken van de collectieve ziektekostenverzekering. Daarmee komen we deze inwoners tegemoet in een deel van hun zorgkosten. De grafiek laat zien dat steeds meer inwoners gebruik maken van de collectieve zorgverzekering; ten opzichte van 2016 heeft deze maatregel geleid tot een toename van verzekerden van bijna 25% in 2018.

Schuldhulpverlening
Schuldhulpverlening is een ander instrument dat de gemeente inzet om zorg, ondersteuning en participatie toegankelijk te houden te houden voor onze inwoners. In 2018 zijn er 428 trajecten uitgezet voor mensen met schulden in Overbetuwe. De belangrijkste ontwikkeling is de toename van de complexiteit van de hulpvragen, waardoor trajecten langer duren. Er is namelijk vaak sprake van onderliggende multiproblematiek. Daarnaast zien we dat de betalingsachterstanden/schulden van inwoners steeds groter zijn en dat inwoners steeds meer schuldeisers hebben. Om schulden te voorkomen zetten we in op projecten in het kader van vroegsignalering van betalingsachterstanden en de preventie van schulden.

Aantal trajecten schuldhulpverlening

Schuldhulpverlening	**Trajecten 2016**	Trajecten 2017	**Trajecten 2018**
Gemeente	160	190	**136**
Westerbeek	91	115	**88**
Forte Geldzaken (Thuisadministratie/ Formulierenbrigade)	160	135	**166**
Bureau Zelfstandigen (gemeente Arnhem)	28	25	**38**
Totaal	439	465	**428**

Voucherregeling huishoudelijke hulp
Als algemene voorziening heeft de gemeente de voucherregeling voor huishoudelijke hulp ingesteld. Inwoners van 75 jaar en ouder kunnen gebruik maken van huishoudelijke hulp. De gemeente betaalt het verschil met het inkooptarief van de huishoudelijke hulp.

Voucherregeling hulp bij huishouden	**Overbetuwe 2016**	**Overbetuwe 2017**	**Overbetuwe 2018**
Aantal inwoners dat gebruik maakt van de regeling	51	69	114
Percentage gebruikers regeling ten opzichte van totaal 65+-ers	< 1%	< 1%	1%

Door de invoering van het vaste tarief voor de eigen bijdrage in 2019 (‘het abonnementstarief’) zullen naar verwachting meer inwoners een aanvraag doen voor een maatwerkvoorziening hulp bij huishouden en daarmee zal de voucherregeling minder vaak gebruikt worden.

Doelstelling 4

Onze toegang tot zorg en ondersteuning is begrijpelijk, vindbaar en benaderbaar
Deze doelstelling monitoren we met de cliëntervaringsonderzoeken en dit onderdeel komt terug in hoofdstuk 3: Toegang.

BIJLAGE 3 DOELSTELLINGEN THEMA KWALITEIT

Doelstelling 5

Meer innovatie in zorg en ondersteuning bij onze partners (zorgaanbieders) en via maatschappelijke initiatieven

De visievorming en start van de realisatie van Overbetuwe Samen was in 2018 de belangrijkste beweging om tot meer innovatie in zorg en ondersteuning te komen. Deze beweging zetten we samen met onze belangrijkste externe partners voor zorg en welzijn in en zal de komende jaren een concrete invulling krijgen. Het college informeert met regelmaat over de voortgang rondom de vorming van Overbetuwe Samen. Een onderdeel van deze beweging is het aanpassen van de informatievoorziening en monitoring van Overbetuwe Samen. De resultaten uit de monitoring zullen te zijner tijd worden opgenomen in de Monitors Sociaal Domein.

Naast Overbetuwe Samen hebben we de lijn voor de besteding van het Innovatiefonds uit 2017 doorgezet naar 2018. Het Innovatiebudget is bedoeld om innovatie te stimuleren die ‘de zorg’ sociaal domein breed (voorliggend veld, 0e, 1e en 2e lijnszorg) voor onze inwoners verbetert. We werken vanuit de transformatiegedachte: de inwoner aan zet, kwalitatief betere zorg, dichterbij, vanuit de vraag, ontwikkeld met onze inwoners en partners samen. Op deelterreinen is het noodzakelijk te zoeken naar andere vormen en werkwijzen, die beter passen bij de gekantelde werkwijze. Daarbij is vooral gericht op (de thema’s) preventie, algemene voorzieningen, afschalen van zorg en langer thuis wonen. Het gaat hier om (systeem-) innovaties die niet door het veld zelf opgepakt worden en waar regie van de gemeente wenselijk is. Wij nodigen partijen op het gebied van zorg, ondersteuning en participatie uit om gezamenlijk innovatieve ideeën te ontwikkelen op de bovengenoemde terreinen.

Kwaliteitsverbetering door lokale en regionale zorginkoop
Net als in 2017 heeft de gemeente Overbetuwe in 2018 zorg regionaal ingekocht via het Interactief Aankoop Systeem (IAS) van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) Centraal Gelderland voor verschillende zorgpercelen. Zorgpercelen die gemeente Overbetuwe regionaal heeft ingekocht: Terreingebonden verblijfszorg en crisishulp jeugd, Beschermd wonen, Dyslexie, Jeugdbescherming, Crisiszorg Geestelijke Gezondheidszorg/ spoedeisende zorg zonder verblijf, Ondersteuning op locatie, Ambulante ondersteuning, Verblijf en Activerend werk (www.regiocentraalgelderland.nl).

Met het IAS is de zorginkoop eenvoudiger, minder administratief belastend en laagdrempeliger geworden. In de aanbesteding zijn de zorgproducten, producttarieven en minimale kwaliteitscriteria vaststaande gegevens. Alle zorgpartijen kunnen inschrijven binnen IAS per perceel en per gemeente, indien ze aan de kwaliteitscriteria voldoen. Door te kiezen voor een ruim aanbod aan zorgaanbieders stimuleert de regio de zorgaanbieders om zich te onderscheiden op kwaliteit en biedt de regio een brede keuzemogelijkheid in het zorgaanbod voor onze inwoners.

Met deze nieuwe inkoopvorm is het aantal aanbieders binnen het raamcontract toegenomen. Er is daarmee meer keuze voor de inwoners. Keerzijde van deze toename van aanbieders is dat het voor onze consulenten (en inwoners) lastiger wordt om het overzicht in het zorgaanbod te behouden.

Het IAS is een raamcontract voor de zorgaanbieders en gemeenten. De daadwerkelijke zorginkoop (levering) start als de gemeente de zorg heeft beschikt. De groep zorgaanbieders die daadwerkelijk jeugd- of WMO-zorg heeft geleverd aan inwoners van Overbetuwe is in 2018 verder gestegen. De groei wordt vooral veroorzaakt door zeer kleinschalige jeugdzorgaanbieders (ZZP-ers). In 2018 hadden van de 190 aanbieders er 68 aanbieders (circa 35 %) minder dan € 5.000 aan zorg geleverd.

Aantal regionaal gecontracteerde zorgaanbieders dat zorg heeft geleverd aan Overbetuwe (WMO en Jeugdzorg)

Aantal zorgaanbieders Overbetuwe	2015	2016	2017	2018
Totaal	123	148	171	**190**

De MGR houdt zicht op de kwaliteit door periodiek contract- en relatiegesprekken te voeren met de 85 grootste zorgaanbieders van de regio. Deze groep aanbieders is verantwoordelijk voor het grootste deel van de totale zorgkosten. De kwaliteit wordt getoetst op basis van 3 outcome indicatoren: cliënttevredenheid, uitval en doelrealisatie. In deze gesprekken komen naast kwaliteit ook transformatie, klachten en financiën aan bod. De MGR monitort de kwaliteit ook door signalen te registreren en toezicht regionaal te organiseren. Daarnaast organiseert de MGR per zorgperceel overlegtafels met zorgaanbieders om in co-creatie te werken aan transformatie, verbetering kwaliteit en administratieve lastenvermindering. Ook is het terugdringen van de wachtlijsten in de jeugdzorg een aandachtspunt. De wachtlijsten worden periodiek gemonitord en met de zorgaanbieders worden op individuele basis afspraken gemaakt om wachtlijsten te verminderen. Door deze aanpak is het aantal jeugdigen op de wachtlijst licht (ca. 7%) gedaald. De wachtlijsten ontstaan voor een deel door de krapte op de arbeidsmarkt voor psychiaters, GZ- en klinisch psychologen.

Naast de inkoop via de MGR koopt de gemeente ook zelf zorg in, het gaat hierbij om ‘oude WMO-taken’ zoals Hulp bij huishouding. Verder kopen we hulpmiddelen, zoals rolstoelen, in samen met enkele andere regiogemeenten. En bij AVAN hebben we samen met gemeenten uit Zuid- en Centraal-Gelderland vervoersdiensten ingekocht. Bij de aanbesteding van deze zorgproducten worden kwaliteitseisen gesteld en gemonitord.

Doelstelling 6 en 7

Inwoners zijn tevreden over de gemeentelijke dienstverlening en verleende zorg
De resultaten zijn opgenomen in hoofdstukken 3 tot en met 6.

BIJLAGE 4 DOELSTELLINGEN THEMA BETAALBAAR

Financieel overzicht sociaal domein 2018

Voor het sociaal domein werkt de gemeente met een financieel kader voor de gedecentraliseerde taken. Dit financieel kader wordt gevormd door de integratie-uitkeringen die we van het rijk ontvangen voor de uitvoering van de gedecentraliseerde taken in het sociaal domein. De uitnutting van het financieel kader laten we in de planning & control-cyclus terugkomen volgens de opzet van de onderstaande tabel.

Baten en lasten financieel kader gedecentraliseerde taken Sociaal Domein 2018

	Primaire begroting 2018	Actuele begroting 2018	Jaarrekening 2018
Ontvangen Integratie-uitkeringen	-24.342.658	-25.011.966	-25.011.966
Bijstelling loonkosten, terugbetaling voorbereidingskosten, PNL JOGG en GO	934.327	1.086.851	1.086.851
BUDGET	**-23.408.331**	**-23.925.115**	**-23.925.115**
Algemene lasten	2.351.565	1.787.766	1.784.671
Participatie	5.207.595	4.791.253	4.823.343
WMO	5.667.833	6.019.233	6.011.844
Jeugd	10.764.691	13.470.000	15.371.584
Totaal Lasten	**23.991.684**	**26.068.252**	**27.991.442**
Algemene baten	0	-7.000	-7.344
Participatie	0	0	0
WMO	-583.353	-490.000	-526.667
Jeugd	0	0	0
Totaal Baten	**-583.353**	**-497.000**	**-534.011**
SALDO BATEN EN LASTEN	**23.408.331**	**25.571.252**	**27.457.431**
RESULTAAT 2018 (negatief)	**0**	**1.646.137**	**3.532.316**

Toelichting financieel overzicht

Resultaat baten en lasten financieel kader

De Jaarrekening voor het sociaal domein van 2018 laat een negatief resultaat zien van € 3,5 mln. Dit resultaat is vrijwel geheel toe te schrijven aan jeugdzorg en bestaat voor € 2,9 mln uit structurele kosten (jeugdzorg in 2018) en € 0,6 mln incidenteel (jeugdzorgkosten betrekking hebbende op de jaren 2015- 2017). Na twee jaren waar de uitgaven binnen de begrote budgetten bleven, zijn in 2017 en 2018 de lasten hoger dan de baten. Hieronder is het resultaat van de baten en de lasten 2018 voor het financieel kader sociaal domein nader toegelicht. In de Jaarstukken 2018 is ook een nadere duiding van de cijfers opgenomen.

Toelichting op onderdelen en deelbudgetten

Integratie-uitkeringen sociaal domein

De rijksbijdragen zijn in 2018 met 0,7 mln gestegen. Vanaf 2019 zijn de rijksintegratie-uitkeringen grotendeels opgenomen in het gemeentefonds. Hiermee kunnen we de uitgaven in het sociaal domein niet meer relateren aan de specifieke doeluitkeringen. De gemeente Overbetuwe stapt voor 2019 en verder over op het systeem van realistisch begroten op basis van gerealiseerde lasten in het sociaal domein in 2018.

Algemene lasten

De Algemene lasten bestaan uit de kosten die de gemeente maakt voor de uitvoering van de gedecentraliseerde taken sociaal domein en kosten die niet eenduidig zijn toe te schrijven aan een specifiek deeldomein. Het gaat hier bijvoorbeeld over uitvoeringskosten van het team Sociaal Domein, regionale inkoop, algemene voorzieningen, mutaties budget integratie-uitkeringen, innovatiebudget, etc. In de actuele begroting 2018 zijn de loonkosten voor gedecentraliseerde taken overgeheveld naar het personeelsbudget, waardoor dit budget lager is dan de primaire begroting.

Participatie

De lasten voor Participatie bestaan uit de sociale werkvoorzieningen en re-integratie. De uitgaven aan bijstandsuitkeringen vallen buiten het financieel kader voor het sociaal domein. De verlaging van de primaire naar de actuele begroting is de afboeking van de ‘reservering voor extra kosten Presikhaaf’ (€ 420.000), die door de afbouw van Presikhaaf niet meer nodig zijn. De hogere realisatie (€ 30.000) is toe te schrijven aan de hogere kosten voor de MGR Centraal Gelderland door het onderbrengen van de sociale werkvoorziening onder deze gemeenschappelijke regeling.

WMO

De primaire begroting voor WMO is geactualiseerd vanwege (vooral) de hogere lasten voor het collectieve doelgroepenvervoer, de hogere lasten voor rolstoelen (inclusief kapitaallasten) en de hogere lasten bij WMO-begeleiding.

Jeugdzorg

Het negatieve resultaat binnen het financieel kader sociaal domein zit in de lasten voor jeugdzorg. Enerzijds zijn de baten met de integratie-uitkeringen van het rijk voor jeugdzorg ontoereikend, anderzijds nemen de lasten toe door de toename van jeugdzorg in cliëntenaantal en intensiteit behandeling, door betere en snellere toeleiding naar jeugdzorg, gecombineerd met beperkte sturingsmogelijkheden door de ‘open einde-regeling’ van de Jeugdwet waarbij de gemeente de doorverwezen zorg moet betalen.

Uit steeds meer onderzoeken, waaronder die van het ministerie van VWS (2019), Raad voor Openbaar Bestuur (2019), Divosa (2018) komt naar voren dat de tekorten in de jeugdzorg mede zijn te verklaren door de te forse korting die het rijk bij de decentralisatie van taken in het sociaal domein er een korting op de budgetten heeft toegepast. De achterliggende aanname van het rijk, dat gemeenten deze zorg lokaal beter en goedkoper kunnen organiseren, blijkt (nog) niet op te gaan.

Het rijk heeft in de voorjaarsnota 2019 aangekondigd dat er meer financiële middelen voor jeugdzorg naar de gemeenten komen. Op macroniveau voor alle gemeenten 420 mln in 2019 en 330 mln in 2020 en 2021.

De betaalbaarheid voor de deeldomeinen Jeugdzorg, WMO en Participatie zijn in de hoofdstukken 4 tot en met 6 in beeld gebracht.

Doelstellingen 8 - 11

8 - De eigen kracht van onze inwoners en hun netwerk wordt optimaal benut
9 - Meer inzet van preventieve maatregelen ter voorkoming van problematiek
10 - Meer gebruik van algemene voorzieningen in plaats van maatwerkvoorzieningen
11 - Een ontwikkeling inzetten naar 'ontzorging' binnen en 'afschaling' van zorg

Om de gemeentelijke zorg nu en in de toekomst betaalbaar te houden zijn doelstellingen 8, 9, 10 en 11 opgenomen in het Beleidsplan Sociaal Domein. Deze doelstellingen geven inhoud aan de transformatie en hangen onderling samen.

Bij de beleidsthema's in hoofdstuk 3 is op inhoudelijke wijze toelichting gegeven op deze transformatie opgaven. Op financieel vlak moeten de effecten van de transformatie op termijn terug te zien zijn in de verschuiving van uitgaven tussen begrotingsposten van het sociaal domein en per saldo lagere lasten.

Vanaf 2019 brengen de financiën voor het sociale domein in de P&C cyclus in beeld op taakveldniveau voor het (landelijk vastgestelde) begrotingsprogramma '6. Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening'. De baten en lasten van dit begrotingsprogramma zijn weergegeven in de onderstaande tabel.

Financieel overzicht voor sociaal domein breed 2018 en 2017 (in € 1.000)

6. Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	Primaire begroting 2018	Geactualiseerde begroting 2018	Realisatie 2018
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	3.970	4.817	4.677
6.2 Wijkteams	1.258	862	785
6.3 Inkomensregelingen	10.914	11.255	11.649
6.4 Begeleide participatie	4.911	4.264	4.259
6.5 Arbeidsparticipatie	666	897	934
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO materieel)	1.851	2.277	2.107
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+ (WMO immaterieel)	4.902	5.027	5.026
6.72 Maatwerkdienstverlening 18- (JW immaterieel)	10.343	13.117	15.116
6.81 en 6.82 Geëscaleerde zorg (JW immaterieel)	1.079	1.011	913
Totaal	**39.894**	**43.527**	**45.466**

Uit het bovenstaande overzicht is de realisatie in het sociaal domein terug te lezen:

- 6.1 'Samenkracht en burgerparticipatie' en 6.2 'Wijkteams' geeft de in de inzet in de algemene voorzieningen, 0e en 1e lijnszorg en inzet van de consulenten weer.
- Participatie
- 6.3 'Inkomensregelingen' geven de totale uitgaven aan bijstandsuitkeringen weer.
- 6.4 'Begeleide participatie' en 6.5 'Arbeidsparticipatie' geven respectievelijk de kosten aan sociale werkvoorziening en de re-integratie weer.

WMO

- 6.6. ‘Maatwerkdienstverlening’ zijn de maatwerkvoorzieningen WMO materiële zorg (onder andere rolstoelen, woningaanpassingen) en 6.71 ‘Maatwerkdienstverlening 18+’ zijn de maatwerkvoorzieningen voor WMO immateriële zorg (onder andere begeleiding).

Jeugdzorg

- 6.72 ‘Maatwerkdienstverlening 18-‘ zijn alle maatwerkvoorzieningen jeugdzorg met uitzondering van 6.81 en 6.82 ‘Geëscaleerde zorg 18-‘ voor de jeugdzorg in het dwingend kader.

Een indicator voor de afschaling van zorg is het verminderen van de maatwerkkosten door meer in te zetten op Samenkracht en burgerparticipatie met algemene voorzieningen en de wijkteams (consulenten).

Dit is ook de inzet van Overbetuwe Samen: door meer te investeren in de voorkant van de zorg, de 0e en 1e lijns zorg (programma 6.1 en 6.2) kunnen de uitgaven in de 2e en 3e lijnszorg afnemen (programma 6.6 – 6.8).

Dorpsstraat 67
6661 EH Elst
Postbus 11
6660 AA Elst
telefoon (0481) 362 300
fax (0481) 372 482

info@overbetuwe.nl
www.overbetuwe.nl

gemeente Overbetuwe